

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1873. = ΤΕΥΧΟΣ ΜΑ΄.

Φίλιπποι του Μέντορος αναγνώσται!

Ὁ διπλὴν φέρων τὴν μορφήν Ἰανός, τὰς κλεῖς ἔχων ἀνὰ χεῖρας καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ζωδιακοῦ ἰστάμενος κύκλου, ἐπισκέπτεται καὶ πάλιν ὑμᾶς, τὸ 1873 κριζῶν. Εἶθε τὸ ἔτος τοῦτο ν' ἀποβῇ τῇ ταλαίῳ ἀνθρωπότητι: εὐμενέστερον καὶ χορηγίῃ αὐτῇ μέρϊόν τι τῆς εὐδαιμονίας, δι' ἣν ἐπλάσθη καὶ ἦς ἐν τούτοις παρασάγγας μυριάκις μυρίους ἀπέχει. Εἶθε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ ἄνθρωπος νὰ συναισθανθῇ πως τὸν προορισμὸν του, ὅστις δὲν εἶνε ν' ἀγαπᾷ τὴν ματαιότητα καὶ νὰ ζητῇ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, νὰ γίνῃ ὅσον ἐνεσι τέλειος καὶ οὕτω ν' ἀφομοιωθῇ πρὸς τὸν Πλάστην, ὅστις ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐ-

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τόμ. Δ΄. Τεύχ. ΜΑ΄.)

τοῦ ἀγαθότητι κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἑαυτοῦ ἔπλασεν αὐτόν. Εἶθε τὸ ἔτος τοῦτο, ἐπερ ἀντιπροσωπεύει ἴσως τὸν αἰῶνα δολόκληρον, διότι $1+8+7+3=19$, εἶθε, λέγομεν τὸ ἔτος τοῦτο κατορθώσῃ ἴν' ἀνασῶρῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀγλύν, ἣτις πυκνὴ ἐπ' αὐτῶν κάθηται, καὶ οὕτω διαλάμψη ἐν ἡμῖν τὸ Φῶς τὸ ἀληθινόν, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ πᾶν δῶρημα τέλειον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ πᾶσα ἀπορρέει εὐδαιμονία! Εἶθε ν' ἀγαπήσωμεν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, διὰ τῆς ὁποίας μόνης ὁ Θεὸς κατευθύνει τὰς ὁδοὺς ἡμῶν. Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ἀνεγίνωσκον τὰς Γραφὰς ἐπιμελέστατα. Ἄς ἐνθυμώμεθα ὅτι τὸ μακάριον τοῦτο βιβλίον, ἀφοῦ ἐγράφη, ἐστάθη ἡ καθημερινὴ σπουδὴ τῶν σοφωτέρων καὶ καλλιτέρων ἀνδρῶν, τῶν ἁγίων τοῦ

17.

Θεοῦ, καὶ οἱ, συναδευμένοι μὲ τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος τὰς ἐνεργείας, ὠδήγησεν αὐτοὺς διὰ μέσου παντὸς πειρασμοῦ καὶ πάσης δυσκολίας, μέχρις οὗ εἰσῆλθον εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ ἡ ἁγία θεοσέβεια τοῦ Δαβὶδ, τὸ ὑψηλὸν φρόνημα τοῦ Ἡσαΐου, τοῦ Ἱερειμοῦ τὰ τραφερά αἰσθητικά, ἡ σφοδρότης τοῦ Ἰεζεκιήλ, τοῦ Δανιήλ ἡ ἀκλόνητος ἀδιαφορία, τοῦ Παύλου ὁ διάπυρος ζήλος καὶ τοῦ Πέτρου ἡ ἔνθερος ἀγάπη, ἀνεπληροῦντο καθ' ἑκάστην μὲ τὴν χάριν, διὰ τῆς ὁποίας ἠὺλογήθησαν καθ' ἑαυτοὺς.

Ἡ σπουδὴ τῆς Ἀγ. Γραφῆς εἶνε ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀποκτήσωμεν ἐκτεταμένην γνῶσιν τῆς ἀληθείας. Νὰ γνωρίσῃ τις ἀκριβῶς ὑπόθεσιν τινα χωρὶς μεγάλην προσοχὴν εἶνε τῶν ἀδυνάτων· εἶτι ὀλιγώτερον ἡμπορεῖ τις νὰ λάβῃ ἐκτεταμένην εἶδσιν τῆς θρησκείας, χωρὶς πολλὴν προσκαρτερίαν καὶ σπουδὴν. Αἱ Γραφαὶ εἶνε θεσαυροὶ θείας γνώσεως, ὅστις ποτὲ δὲν δύναται νὰ ἐξαντληθῇ. Ὁ πολυμαθέστατος, ὀξυνοστάτος καὶ ἐπιμελέστατος σπουδαστὴς καὶ εἰς τὸν μακρότατον βίον του δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐξαντλήσῃ ἐντελῶς τὸ ἀνεξάντλητον καὶ οὐρανόπεμπτον τοῦτο βιβλίον. Ὅσον βαθύτερα ἀνορτύττει τὸ μεταλλεῖον, τόσον ἀφθονώτερα παρυσιάζονται τὰ μέταλλα. Νέον ὥς ἀκτινοβολεῖ ἀδι- ἀκόπως ἀπὸ τὴν πηγὴν ταύτην, ἐνὸς ἀντλείεται.

Ἀπὸ τὴν ἀμίλειαν τῆς σπουδῆς τῆς Ἀγ. Γραφῆς κἀκίστα προέρχονται ἀποτελέσματα. Αὕτη εἶνε ἡ αἰτία, δι' ἣν τοσοῦτοι ἀγιοῦν τὰς πρώτας ἀρχὰς καὶ βάσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Χριστὸς λέγει: «Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ρήματα μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτὸν ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ (Ἰωάν. 12'. 48).

Ἰσως τις εἴπῃ: «Ναί, ταῦτα εἰσὶν ἀληθέστατα, ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἀπαίδευτος· εἶνε δὲ καὶ μεγάλον βιβλίον ἡ ἱερὰ Γραφή, καί, ἔσαν ἀρχίζω νὰ τὴν ἀναγνώσκω, ἐνόησκω πολλὰ τὰ ὅποια δὲν ἡμπορῶ νὰ καταλάβω.» Ἔστω· ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ πολλὰ τόσον σαφῆ, ὥστε τὰ καταλαμβάνει εὐκολώτατα, ὡς λ. γ. τὰ «Ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες ἀπολείπετε — ὁ πιστεύων εἰς τὸν Ἰῶν ἔχει ζωὴν αἰώνιον, ὁ δὲ ἀπειθῶν οὐκ ὄψεται ζωὴν — ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης καρδίας σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν ;»

Ἐν τινι βιβλίῳ, οὗ ὁ τίτλος *Βοήθημα ἱερογραφικόν*, ἀναγι- νώσκωμεν τὰ ἐπόμενα:

«Φοβοῦμαι ὅτι πολλοὶ καθ' ἑαυτοὺς λέγουσιν, ἀν καὶ εἶνε ὀλίγοι οἱ τολμῶντες νὰ τὸ ἐκράτῳσι, τὴν σπουδὴν ταύτην ἐνόησκω ἀνοστον καὶ ὀχληράν. — Παρτρέχω τὴν αὐθάδειαν τῆς ἀντιρρήσεως, ἀποκρίνομαι: Τὸ σφάλμα δὲν εἶνε τῆς Γραφῆς, ἀλλ' ἰδικόν σου· ἡ διαφθορὰ σου τὴν κάμνει ἀνοστον· δὲν τὴν ἀναγι- νώσκεις οὔτε μὲ ὀρθὴν φρόνημα, οὔτε ὡς ν' ἀνεφέρετο εἰς σέ. Τοῦτο εἶνε φανερόν, διότι ἔσοι τὴν ἀναγινώσκουν μὲ προσοχὴν καὶ μὲ πίστιν καὶ γνωρίζοντες τὴν πρὸς ἑαυτοὺς ἀξιολογιάτην τῶν περιεχομένων τῆς σχέσιν, διεγείρονται εἰς σπουδὴν καὶ προσ- πᾶθειαν ἀνέκκραστον. Πᾶσα τῆς Γραφῆς περίεδος ἔχει τὴν ἰδίαν τῆς ἀξίας. *Πόσον πολῦτοι εἶνε εἰς ἐμὲ αἱ βουλαι σου, λέγει ὁ Δαβὶδ ψαλ. ρλθ'. 17.* Εἶνε ἀράγε ἀνοστον νὰ διαχθῆς ἀπὸ δδηγὸν ἀλάθηστον, τὰ πλέον ἀξιώματα τῆς σοφίας διδάξ- ματα; Εἶνε ὀχληρὸν νὰ μάθῃς τί θέλει σέ κάμει εὐδαίμωνα

εἰς τὸν βίον τοῦτον καὶ εἰς τὸν αἰῶνα; Ἐὰν μέρη τινα τῆς Γρα- φῆς σοὶ φαίνονται κατὰ τὸ παρὸν ὡς περιττά, τὸ αἶτιον εἶνε οἱ δὲν εἶδες ἀκόμη τὴν μ' ἄλλα μέρη συνέχειάν των. Ὅλα χρειά- ζονται διὰ τὰ ὅποια ἐγράφη μεγάλα τέλη. Εἰς αὐτὴν περιέχεται ἡ διακίρυξις ἐλέους εἰς ἕμοίους σου ἀμαρτωλοῦς. Ἦθελε κατὰ- δικος πταιστής κρίνει ποτὲ ἀνοστον τῆς συγχωρήσεως αὐτοῦ τὴν ἀγγελίαν; Μάλιστα δὲ ὅταν ἴδῃς τὰ πράγματα τῶ ὄντι ὀρθά, πᾶν ἄλλο βιβλίον θέλει σοὶ φαίνεσθαι οὐτιδανὸν καὶ ἀνοστον ὡς πρὸς τοῦτο. Λεῖπε ἀπὸ τὴν ἀντίρρησιν ταύτην, διὰ νὰ μὴ ἀπο- δεῖξῃς διὰ μιᾶς πόσον ἀθλία εἶνε τοῦ ἰδιοῦ σου πνεύματος ἡ κατάστασις.»

Ἄλλοι λέγουσιν: *Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἀναγινώσκω τὴν Ἀγ. Γραφήν.* Ἐπικαλοῦμαι, λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, τὴν συνειδή- σιν σου, ἀν δὲν καταγίνεσαι πολλὰκις χωρὶς ἀνάγκην εἰς πράγ- ματα πολλὴ ὀλιγωτέρου ἀξίας· ὅσον δὲ καὶ ἀν ἦνε τῶ ὄντι πολυ- ἀσχολος ὁ βίος σου, τῆς Γραφῆς ἡ σπουδὴ δὲν θέλει ἐμποδίζει· ἀλλὰ βοηθεῖ τὸ ἔργον σου, διδάσκουσα σε νὰ τὸ τελειώσῃς μὲ ἥσυχον καὶ ἐπιμελὲς πνεῦμα. Ἐπειτα πάντοτε ἐυρίσκεις καιρὸν νὰ τρώγῃς καὶ νὰ πίνῃς καὶ ἐνίοτε νὰ διασκεδάξῃς· ἀλλὰ δὲν εἶνε τῆς ψυχῆς σου ἡ τροφή ἀπειρώς ἀναγκασιότερα; Ὁ Ἰωβ λέγει «Τὰ λόγια τοῦ στόματός σου ἐτίμησα πλειότερον παρὰ τὴν χρεῖωδὴ μου τροφήν.» Ἀνθρώπε, ὁμοιάξεις ἄνδρα εἰς τὸ μέσον μάχης — ἡ Γραφή εἶνε ἡ πανοπλία σου. Ὡ! μὴ τὴν ἀπορρίψῃς, διὰ νὰ μὴ πληγωθῆς καὶ ἀπολεσθῆς διὰ παντός.

Η ΝΥΞ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΟΝ ΕΜΜΕΤΡΟΝ.

(Ἀπομνηθὲν ἐκ τινος πεζοῦ Γαλλικοῦ διηγήματος)

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΤΩ ΚΥΡΙΩ Ε. ΕΥΤΥΧΙΑΔΗ.

I

Ἦτον ἡ νύξ ἐκείνη ἡ λαμπρά, ἡ τελευταία νύξ τοῦ ἔτους ἤτο. Ἀντήχουν ἄσματα παντοῦ φαιδρὰ καὶ πλήθος ἐν ταῖς ρύμαις συνωθεῖτο.

Ἐξέπνεε τὸ ἔτος· ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον ἀνυψεῖτο ἄλλο. Χαρὰ καὶ ἐλπίς ἐξήστραπτε παντοῦ καὶ μουσικαὶ ἀντήχουν ἐν τῶ σάλῳ,

Ἐν ᾧ γελῶεις ἄνω οὐρανὸς σὺν ἀργυρᾷ σελήνῃ καὶ αἰθρίᾳ ἀνέφελος, λαμπρὸς καὶ γαλανὸς τοῖς χαρωποῖς βροτοῖς συνεμεῖδία.

Ἀνέτελλεν ὡς Φοῖβος τηλαυγῆς εἰς τὸν τῆς γῆς αἰθέρα νέον ἔτος,

χαρὰν καὶ ἐλπίδα ραῖνον ἐπὶ γῆς ὡς ἀνοθεῖλος ἀνοίξις ἀπλέτως.

Ἦγάλλοντο ἐπὶ τῇ ἐορτῇ, ὑπὸ ματαίων ἕπταντο ἐλπίδων καὶ πάντες ἐν τραπέζαις οἱ βροτοὶ πλουσίαις ἠνωχούντο τε καὶ ἦδον.

Ἦτον ἡ νύξ ἐκείνη ἡ λαμπρά, ἦτον ἡ νύξ τοῦ ἔτους ἡ ὑστάτη· Ἀντήχουν ἄσματα παντοῦ φαιδρὰ καὶ πλήθος ἐν ταῖς ρύμαις ἐδομήματα.

Ἐξέπνεε τὸ ἔτος καὶ χαρὰ ἐν τῇ μορφῇ παντὸς ἐξωγραφεῖτο, πλὴν πένθιμος αὕτη καὶ ζοφερά ἡ παννυχίς εἰς ἕνα μόνον ἦτο.

Περὶλυπος ἀνὴρ γεγηρακὴς ἐπὶ χεῖρὸς τὴν κεφαλὴν ἐρείδων τὸ πλήθος θεάτο σκεπτικὸς τὸ ἔμπλεον φαιδρότητος καὶ ἐλπίδων.

Ἐπὶ θυρίδος στεγῆς πενηχρὰς καθήμενος ἐστέναζε καὶ ἐθρήνει, τῆς τύρῃς τῶν βροτῶν τῆς ὀχληρᾶς φυγῶν μακρὰν ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ.

Ἀμέτοχος τῶν τέρψεων αὐτῶν, τοὺς ὀφθαλμοὺς του ρίπτων εἰς τὰ κάτω, πεπληρωμένους πάντας τῶν βροτῶν χαρᾶς καὶ θυμῆδίας ἐθεάτο,

Ἐν ᾧ μακρὰν, ἀπέχων τῶν φαιδρῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀσμάτων καὶ παιγνίων καὶ τάρον ζοφερῶν ἐγγύς ὄρων, ἐστέναζεν ἐκεῖνος ἐκ μυχιῶν.

Ἦν ἀσθενής, ὠχρὸς καὶ φθισίων· τὸν ἔτηκον τοῦ συνειδέτος τύψεως. Ἐίχε ψυχὴν πλῆρη μετανοῶν, κεφορτωμένον γῆρας ἀπὸ θλίψεως.

Ἐξήκοντα καὶ εἰς ἐνιαυτοὶ τὴν κεφαλὴν εἶχον αὐτοῦ λευκάνει· δὲν εὗρισκε δ' ἐν πάσι τούτοις τι δυνάμενον ἐκεῖνον νὰ εὐφράνῃ.

Περὶ τὸν νοῦν του πλείστα θλιβερά ἐστρέφοντο συμβάντα τῆς ζωῆς του καὶ δάκρυα κατέχευε πικρά, στιγμῆς ἀναμνηθεὶς ἀνεπιλήπτου,

Καθ' ἣν αὐτὸν παιδίον χαρωπὸν ὁ φίλατος πατὴρ αὐτοῦ τὸν φέρει πρὸ τῆς εἰσόδου δύο ἀτραπῶν, εἰς δύο ἀγροῦσιν τοὺς πάντας μέρη,

Ἦσαν αἱ δύο τῆς ζωῆς ὁδοὶ αἱ ἀγροῦσαι ἡμᾶς εἰς δύο τέλη — ὅπως ὁ πατὴρ του νὰ ἴδῃ,

τῶ λέγει, καὶ ἐκλέξῃ ὅταν θέλει.

Ἦ μία εἰς λειμῶνα προσφιλή καὶ ἤμερον τὸν ἀνθρώπον κομίζει· χλόη ἐν αὐτῷ αἰθθαλεῖ, αἶδιον δὲ ἔαρ τὸν στολιζει.

Τὸν ὠραίζει Φοῖβος καθαρὸς, ὑπὸ ζεφύρου φύγετ' αἰωνίου. Ἐν τούτῳ ὁ ὀδύτης ἱλαρὸς διαίγει τὸ ἐπιλοιπον τοῦ βίου.

Ἦ ἄλλη ἀτραπὸς εἰς σκοτεινὸν καὶ φρικαλέον μᾶς ὠθεῖ πεδίον, εἰς ἄντρον κατοικίαν ἐχιθῶν καὶ γέμον τρομερῶν δηλητηρίων.

Βαβαὶ ὑπ' ἐχιθῶν θηριῶδων τὰ σπλάγγνα του οἰκτρῶς ἐξεριζοῦντο καί—φεῦ—ὑπὸ ποτῶν φαρμακωδῶν τοῦ γέροντος τὰ χεῖλη ἐπληροῦντο.

Δακρυσταγῆ δὲ τότε ὀφθαλμὸν εἰς τ' οὐρανοῦ τὸν θλόον ἀτενίζει καὶ γοερὸν στεναζὸς στεναγμῶν «Ἐπάνελθε νεότης» ψιθυρίζει.

«Ἐπάνελθε νεότης μου καλλή, » ὡ πρώτα ἐπανελάθετ' ἐμοὶ ἔτη, » ὡ παιδικὰ τοσοῦτον προσφιλή » ὠραῖα ἀνταεῖλατε νῦν ἔτι.

» Σὺ δ' ἄρον με, ὡ πατέρ σεβατέ, » πρὸ ἀμφοτέρων τῶν ὁδῶν καὶ πάλιν. » ὅπως καὶ νῦν ἐκλέξω ὡς ποτὲ » τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο . . . πλὴν τὴν ἄλλην.

Τοιαῦτα σιγαλέως προσφωνῶν, τὰς πελιδνάς του καὶ τρεμοῦσας γνάθους μὲ δάκρυα κατέβρεχε ὀρθῶν καὶ στεναγμοῦς ἐστέναζεν ἐκ βάθους.

Εἰς μάτην τὴν νεότητα καλεῖ· τὴν εἶχε πρὸ πολλοῦ καιροῦ ἤρῃσει. Εἰς μάτην προσκαλεῖ τὸν προσφιλή πατέρα του· πρὸ χρόνων εἶχε δώσει . . .!

Καὶ ὄλονεν τοῦ οὐρανοῦ ὄρων τὰς ἀχανεῖς καὶ κυανᾶς κοιλάδας, τῶν μαρμαρίζοντων ἀστρων τὸν χορὸν καὶ τὰς πολλὰς ἐκείνων μυριάδας,

Ἐν ἄστρον ἀμυδρὸν παρατηρεῖ ἐλάχιστον διάστημα ἀνύσαν τοῦ θλόου τ' οὐρανοῦ καὶ ἀκαρεῖ ἀστράψαν, κλονισθὲν καὶ τέλος εἶσαν.

«Ἰδοὺ κατὰ τίς—οἶμοι—τίς εἰμί· « ὅποιαν δὲ προσμένω εἰμαρμένην!» διέκοψαν δ' εὐθέως οἱ λυγμοὶ τὴν ῥῆσιν του τὴν διακεκομμένην—

Μὲ πόνον δ' ἐλογίσθη τῆς ψυχῆς τοὺς φίλους του αὐτῷ συνομιλήτους, οἵτινες ἴδοντες τὴν εὐτυχίαν ἐλδιωτάτους συνεκρότου οἴκου

Καὶ οἵτινες κατὰ τὴν νύκτ' αὐτὴν δὲν ἔκλειον, ἀλλ' ἦδον εὐφροσύνας, προσμένοντες φαιδρῶς τὴν ἐορτήν, χωρὶς οὐδεὶς νὰ τοὺς ἐκφεύγῃ θρήνος.

II.

Ἦδη ὁ κώδων τοῦ ναοῦ φαιδρῶς ἀνήγγελλε τὴν ἔλευσιν τοῦ χρόνου, ὁ ἦχος του δ' ὡς ἦχος πενήτηρος ἀντήχει εἰς τὸ οὖς ἐκείνου μόνου.

Τοῦ κώδωνος ἀκούσας τῆς φωνῆς, καὶ πάλιν ἀλγεινῶς κατελυπηθὴ καὶ πάλιν τοὺς φίλατους του γονεῖς μετ' ἄλλους ψυχικῶ ἐνεθυμήθη

Καὶ τὰς εὐχὰς καὶ συμβουλάς αὐτῶν ἄς ἔδιδον ἐκείνῳ ἐκ καρδίας ἀντὶ χυσοῦ καὶ δωρεῶν φθαρτῶν κατὰ τὴν νύκτ' αὐτὴν τῆς Ουμηδίας.

Φεῦ! συμβουλάς λαμπρὰς πλὴν οὐδαμῶς ὑπ' ἄρρονος υἱοῦ εἰσακουσθείσας! Εὐχὰς θαψιλευθείσας μεν θερμῶς, οὐδόλωσ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκπληρωθείσας.

Καὶ ταπεινοὶ ἐκεῖνος ἐν αἰδοῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐθὺς τοὺς ἀπένειες του ἤρχονετ' ἐπὶ πλέον νὰ ἴδῃ τὸ μέρος ἐνᾧ ἤρμενον οἱ γονεῖς του.

Καὶ τὴν λευκὴν ὑπὸ χιθῶνος γῆν μὲ δάκρυα ἀπεπισμῶς ραντίζει καὶ μὲ ψυχῆς οἰκτρῶν διαφραγῆν «Ἐπάνελθε νεότης» ψιθυρίζει.

III.

Κ' ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ τῇ γοερᾷ χαρίεσσα νεότης καὶ ἡδεῖα τοῦ γηρατοῦ τὰ πρῶην ὀχληρὰ εὐθέως διεδέχθη γηρατεία.

Ἦν ἄρα ταῦτα πάντα θλιβεράς ποτίσαν τὴν καρδίαν του πικρίας κατὰ τὴν νύκτα ταύτην τῆς χαρᾶς, ἐν ὠραις παγκοσμίου εὐθυμίας.

Ἦτον εἰσέτι νέος, καὶ σιελπνὴ ὡς ἔβενος τὸν ἐπτεράνου κόμη, ἡ ἦβη του δ' ἐκεῖνον καλλονῇ ἐκόσμη ζωηρότητι καὶ ρώμῃ.

Ἀφηνιθεῖς τὰ περίεθ θεωρεῖ, τὰ πάντα τῶ ἐφάνησιν ἀλλοῖα! Τὰ νεαρά του βλέπων ἀπορεῖ καὶ κρᾶζει «ὦ νεότης μου γλυκεῖα!

Το γήρας καθορᾷ τὸ ἐπαχθές
δίκτην καπνοῦ διαλυθὲν ἀρτίως,
πλὴν μόνον φεῦ! ἔν βλέπει ἀληθές ...
Τὰ σφάλματα, ὧν πλήρης τοῦ ὀ βίος.

Εὐχαριστεῖ τὸν ὕψιστον θεοῦ
ἐν συντριβῇ κ' ἐν συνειδήσει τύφει,
διότι ἡ νεότης οὐδαμῶς
εἶχεν αὐτὸν εἰσέτ' ἐγκαταλείψει.

Διότι νέος ὧν ἦν δυνατόν
τὴν πρότερον διαγωγὴν ν' ἀλλάξῃ·
ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ πᾶν μεμπτόν
κ' εἰς τὸ ἔξῃς πᾶν ἀρεστόν νὰ πράξῃ.

Ἦδύνατο τὴν ἀτραπὸν λιπῶν
τὴν σχολίαν ἐκείνην τῆς κακίας,
τὴν ἄλλην ν' ἀναλάβῃ ἀτραπὸν
τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας.

Τοιοῦτος δ' ἐπὶ τέλους εἰσελθὼν
εἰς τὴν ὀλίβαν χώραν, μετὰ κόπων
ν' ἀξιώθῃ τῶν ταύτης ἀγαθῶν
καὶ τῶν σπαρτοῖς καταβριθῶτων τόπων.

Ἦτον ἡ νύξ ἐκείνη τῆς χαρᾶς
καθ' ἣν φαίδρῶς ἔν ἔτος ἐγεννάτο,
ὅποτε καὶ εἰς σκέψεις θλιβερὰς
ὁ νέος μας τοιαύτας ἐπλανᾶτο.

IV.

Καὶ σεῖς, ὦ ἀναγνώστα νεαροί,
ὁμοίως ἂν καὶ σεῖς πλανῆται ἦτε
ἐν τῇ δὲ ἐκείνη, αὐθωρεῖ
Ἔ! ἀφετε αὐτὴν χωρὶς ν' ἀργῆτε.

Τὴν ἄλλην δ' ἀναλάβετ' ἀτραπὸν,
τὴν εἰσοδὸν λειμώνων εὐανθέμων
εἰς γηρατειὸν ἄμοιρον λυπῶν
κομίζουσαν κ' εἰς τέλος τρισευδαίμον.

Τὸ δνειρον αὐτὸ τὸ τρομερὸν
εἶθε πολλοὺς ἡμῶν νὰ μετατρέψῃ
εἶθε καρπὸν μετανοιῶν ἀδρόν
ἐκ τῆς καρδίας πάντων μὲς νὰ δρέψῃ.

Ἔθε οὐδεὶς νὰ φθάσ' εἰς τὸν βαθμὸν
τοῦ γέροντος αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐν λύπῃ
θακρῶδρεκτον σπογγίζων ὀφθαλμῶν
«Ἐπᾶνελθε νεότης μου» νὰ εἴπῃ.

Ἔ! εἶθε ναὶ οὐδέποτε αὐταὶ
αἱ λέξεις, ἀναγνώστα φίλτατοί μου,
νὰ φύγῃσι τὰ χεῖλη σας ποτὲ
μετ' ἧχου σιγαλέου καὶ πενθίμου.

Διότι ὡς τὸν γέροντα κανεῖς
ἂν κράξῃ «ὦ ἔλθε νεότης φίλη!»
Οὐδέ ποτ' ἡ νεότης τῆς φωνῆς
θ' ἀκούσῃ οὐδὲ πλέον θ' ἀνατε εἶλῃ!

Κων)πολις 21 Δεκεμβρίου 1872.

Θ. Χ. Μ.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἄλλοι οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος εἶχον τοὺς δούλους τῶν ὀποι-
αδῆποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ αἰτία, ἥτις ἐπέφερε τὸ νὰ ἦνε μία μερὶς
κατοίκων ὑποδεστέρα τῆς ἄλλης, ὅμως τοῦτο ὑπῆρξε ποτε. Οἱ
λακεδαίμονιοι εἶχον τοὺς εἰλωτας αὐτῶν· οἱ Ἀργεῖοι τοὺς γυ-
μνήτας τῶν· οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Κρήτες εἶχον ὡσαύτως τοὺς δού-
λους αὐτῶν. Ἐκαπτον τῶν ἀτυχῶν τούτων φύλων ὑπῆρξε ποτε
ἔθνος χωριστόν, ὅπερ μετὰ συμφορὰ εἶχον καταστῆσαι ὑπο-
χείριον εἰς τοὺς νικητάς. Ἐν Ρώμῃ ὑπῆρχον πολλοὶ δούλοι ἐκ
διαφόρων ἐθνῶν, τοὺς ὀποιῶς ἡ δημοκρατία εἶχεν ἀπαρτᾶσαι ἀπὸ
τὰ διὰ τῶν ὀπλων ὑποταχθέντα ἔθνη. Οἱ δούλοι ἐνίοτε ὑφίσταντο
τὰς τιμωρίας καὶ τὰς ποινὰς, τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τοῦ νόμου
εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ λειποτακτοῦτος
στρατοῦ. Ὁ δούλος, ὀποιᾷδῆποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ εὐφυΐα του ἢ ἡ
ὀραιότης του, δὲν ἦτο ἄτομον ἀλλὰ πρᾶγμα τι. Δὲν ἠδύνατο τί-
ποτε νὰ κατέχῃ, οὔτε αὐτὰ τὰ τέκνα του, ἐπειδὴ ἦτο καὶ αὐτὸς
ἰδιοκτησία τινός, ὡς τὰ μικρὰ ζῶα εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ κυρίου τῶν.
Ἡ κατοχὴ δούλου τινός, καθὼς παντός ἄλλου πράγματος, ἔπρεπε
νὰ ἦνε διηρημένη μεταξὺ δύο πολιτῆς τῆς κατεῖχε τὴν ἐπιχάρ-
πωσιν, καὶ ἄλλος τῆς τὴν ἰδιοκτησίαν μόνην.

Οἱ δούλοι ἐν Ρώμῃ ἐξήσκουν ὀλα σχεδὸν τὰ ἐπιτηδεύματα
ἦσαν ἰατροὶ, μουσικοὶ, γραμματεῖς καὶ ἔμποροι μάλιστα, ἀλλὰ
πάντοτε πρὸς ὀφελος τοῦ κυρίου, ὅστις τοὺς εἶχεν ἀναθρέψει ἢ
ἀγοράσει. Οἱ δούλοι τῶν πλουσιῶν εἰργάζοντο καθ' ὀλην τὴν ἡ-
μέραν παρὰ τοῖς κυρίοις αὐτῶν, κατασκευάζοντες τὰ ἀναγκαῖα εἰς
τὸν βίον, ὀφαινόντες παντὶ ἢ σφρηγλατοῦντες σῖδηρον. Ἐὰν δὲ τὰ
ἔργα τῶν ἦσαν πλείωτερα τῶν ἀναγκασιούτων εἰς τὴν οἰκίαν,

ἐπωλοῦντο καὶ ἠῶσαν τὴν περιουσίαν τῶν κυρίων. Οἱ δούλοι
ἐνίοτε ἦσαν πολυάριθμοι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ οἰκογενεῖᾳ· παρα-
δείγματος χάριν ὁ Ἀθηναῖος μνημονεῖ ἰδιώτου τινός ἔχοντος
20,000 δούλων. Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι Κλαύδιος τις ἐφανέ-
ρωσε διὰ διαθήκης ὅτι, ἀπολέσας πολλὰ κατὰ τοὺς ἐμφυλίους
πολέμους, δὲν κατέλειπεν ἢ 4116 δούλους, 5680 ζεύγη βοῶν,
250,000 διαφόρων κατοικιδίων ζῶων καὶ 600 ἑκατομμύρια ση-
στερτίων.

Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει πολλὰ παραδείγματα δούλων πωληθέν-
των εἰς πολλὴ ὕψηλὰς τιμὰς· σφόδρα τῆς γραμματικῆς παρεχρησθῆ
ἐπὶ πλειοψηφείᾳ ἀντὶ 200 χιλιάδων σηστερτίων. Πολλοὶ ἄλλοι
ἐπωλήθησαν ἐπίσης ἀκριβὰ διὰ τὴν ἰκανότητά τῶν. Οἱ δούλοι οἱ
καλούμενοι ἀγροτικοὶ (rurals) ἐπέλλοντο εἰς κτήματι διὰ νὰ
ἐργάζωνται εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἦσαν ἀληθεῖς δουλοπάροικοι, πω-
λούμενοι ὀμοῦ μετὰ τὴν γῆν. Ἐδίδοτο αὐτοῖς πρὸς κατοικίαν ὑπό-
γειόν τι φωτισόμενον διὰ στενοῦ φεγγίτου, ἔνθα διήρχοντο τὴν νύ-
κτα ἀλυσίδετοι· ἐλάμβανον πρὸς τροφήν μερίδα οἴτου, ἄλατος καὶ
λαχάνων. Οἱ δούλοι θυρωροὶ ἦσαν ἀλυσίδετοι τὴν νύκτα εἰς τὴν
θύραν τῆς οἰκίας· ἡ τροφή καὶ ἡ κατοικία τῶν δὲν διέφερε σχε-
δὸν τῆς τῶν ἀγκυλοδόντων κυνῶν (houledogues), τῶν ὀποιῶν
συνεμερίζοντο τὰς ὑπηρεσίας. Δὲν δύναται τις ν' ἀναγνώσῃ ἄνευ
φρίκης τὰς λεπτομερείας τῶν τιμωριῶν, τὰς ὀποιᾶς ἐπέβαλλον
εἰς αὐτοὺς καὶ διὰ τὰ ἐλαφρότερα πταίσματα. Ὁ Κλαύδιος, ὁ
Ἀδριανός, ὁ Ἀντωνίνος, ἐθέσπισαν νόμους εὐνοϊκοὺς πρὸς τοὺς
δουλοπάροικους· εἰς τοὺς εἰς δουλείαν καταδικασθέντας· ἀλλ' ἡ ἔθνη φι-
λοσοφία ἐστάθη ἀνίκανος νὰ διορθώσῃ τὰ ἀρχαῖα ἦθη· πρὸς τοῦτα
ἦτο ἀναγκασία ἡ ἠθικὴ δύναμις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

I. Ἰωσηφίδης.

ΚΗΤΟΕΙΔΗ.

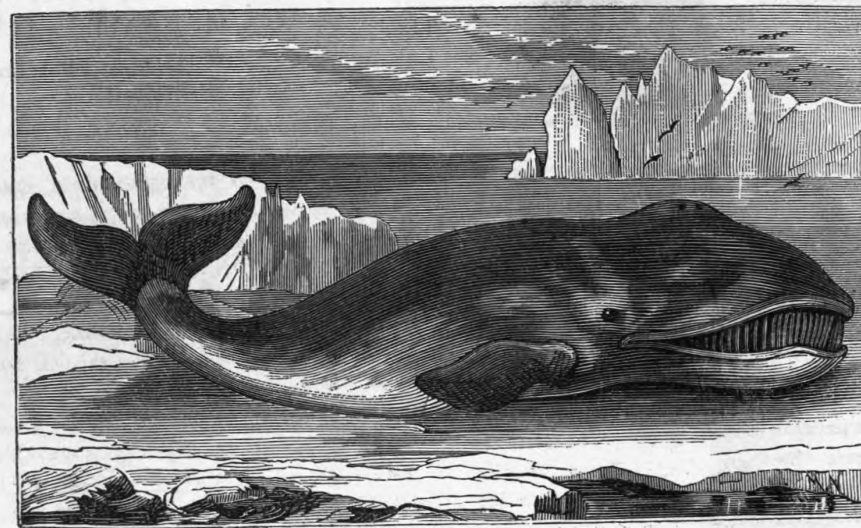
Τὰ ζῶα, ὡς γνωστόν, διαίρονται εἰς τέσσαρας συνομοταξίας·
τὰ σπονδυλωτά, τὰ ἄρθρωτά, τὰ μαλάκικα καὶ τὰ ἄκτινωτά.

Ἡ συνομοταξία τῶν σπονδυλωτῶν ὑποδιαιρεῖται εἰς δώδεκα
ὀμοταξίας, ὧν ἡ ἐνδεκάτη εἰσι τὰ κητοειδή. Τὸ σῶμα τῶν ζῶων
τούτων, καλυπτόμενον ὑπὸ γυμνοῦ δέρματος, ἀπολήγει εἰς μέγα
ὀριζόντιον περύγιον. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο διακρίνει τὰ
κητοειδή ἀπὸ τῶν ἰχθύων, ὧν τὸ οὐράκιον περύγιον διεσθύνεται,
πάντοτε καθέτως.

Τὰ κητοειδή ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο φυλάς, ἐξ ὧν ἡ μὲν πε-
ριλαμβάνει τὰ φυτοφάγα κητοειδή, ἅτινα ἐξερχόμενα τοῦ ὕδατος

ὑδωρ, ὀπερ καταπίνουσιν, εἰς μέγιστον ὕψος. Αἱ φάλαινα παρέ-
χουσι μεγάλην ποσότητα ἐλαίου, ὀπερ ἐξάγεται ἐκ τοῦ πιμελώ-
τους στρώματος, τοῦ κειμένου ὑπὸ τὸ δερμα τῶν. Ἐκ τῶν ὀδόν-
των αὐτῶν κατασκευάζεται ἡ ἐλαστικὴ καὶ κερατίνη ἐκείνη ὀλη,
ἥτις ἐν τῇ βιομηχανίᾳ φέρει τὸ ὄνομα βάλαινα (μπαλαίνα).

Οἱ φουγητῆρες παρέχουσι τὸ σπερμακῆτιον. Ἡ ὀλη αὐτῆ, ἐξ
ἧς κατασκευάζονται τὰ σπερματσέα, περιέχεται εἰς μεγάλα
ὀστεῖνας κοιλότητες, εὐρισκομένης εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς τερα-
στίου κεφαλῆς τῶν ζῶων τούτων. Ἡ εὐσομος οὐσία, ἥτις φέρει
τὸ ὄνομα ἄμβρον (ἀμπαρη), φαίνεται ὅτι εἶνε ἔκκριμα τῶν
ἐντοσθίων τοῦ φουγητῆρος καὶ εὐρίσκεταιι πολλὰκις ἐπιπλέουσα
ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἢ ἐρριμμένη εἰς τὰς ἀκτὰς.

Φάλαινα

ἔρπουσιν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ τρέφονται μετὰ χόρτα, ὡς ἡ φώκαινα
καὶ ἡ σειρήν· ἢ δὲ τὰ ἰχθυοφάγα κητοειδή, εἰς ἃ κατατάσσονται
οἱ δελφίνες, αἱ φάλαινα καὶ οἱ φουγητῆρες.

Τινὰ τῶν κητοειδῶν, ὡς αἱ φάλαινα, σπεροῦνται ὀλιγὸς ὀδόν-
των ἄλλα τινὰ φέρουσιν ὀδόντας ἐπὶ τῆς ἄνω μόνον σιαγόνης ἢ
ἐπὶ τῆς κάτω· τινὰ δὲ, ὡς οἱ δελφίνες, καὶ ἐπὶ τῶν δύο. Εἰς
τὰς φαλαίνας οἱ ὀδόντες ἀντικαθίστανται διὰ μακρῶν κερατίνων
πλάκων, αἵτινες κείνται ἐπὶ τῆς ἄνω σιαγόνης καὶ σχηματίζουσι
κιγκλίδας, σκοπούσας τὴν κάθειρξιν τῶν ἰχθύων καὶ ἄλλων ζῶ-
ῶν, ἐξ ὧν τὰ τεράστια ταῦτα κητοειδή τρέφονται.

Οἱ φουγητῆρες ἔχουσι τοὺς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς μύ-
κτιρας ἀνοικτούς διὰ μιᾶς ἢ δύο ὀπῶν, δι' ὧν ἀναρῶσιν τὸ

Ἐν εἶδος τοῦ φουγητῆρος ἔνεκα τῆς μεγάλης του κεφαλῆς κα-
λεῖται φουγητῆρ ὁ μακροκέφαλος· ἀπαντᾶται δὲ εἰς τὸν Ἀ-
τλαντικὸν Ὀκεανὸν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον. Τὸ μήκος αὐτοῦ
φθάνει τοὺς ἑβδομήκοντα πόδας.

(Ἐκ τῆς ζωολογίας.)

ΑΙΙΕΙΑ ΤΩΝ ΚΗΤΟΕΙΔΩΝ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλ. ὑπὸ Α. Π.)

Τὰ γινάντια ταῦτα ζῶα εὐρίσκονται εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὀ-
κεανόν, μέγροι τοῦ βορείου τῆς Καλλιφορνίας πλάτους, πῆριξ τῆς

Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας, εις τὰς Κινεζικὰς θαλάσσας, τὸν Περικὸν κόλπον καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν κάποτε δὲ φαίνεται καὶ πλησίον τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ πορθμοῦ.

Τὰ πλοῖα, ἅτινα διὰ τὴν ἀλιείαν του μεταχειρίζονται, εἶνε τριακοσίων μέχρι τετρακοσίων τόνων, καλῶς ἐφωδιασμένα μὲ κοντὰς κεραίας, διὰ νὰ ἦνε εὐμεταχειρίστοι, καὶ προφυλαγμένα μὲ παραπετάσματα, μελανὰ δὲ χρωματισμένα. Φέρουν ἐξ ἀνάγκης μακρὰ, στενὰ καὶ μυτερὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, περὶ τοὺς τριάκοντα δύο ἄνδρας, ὡς καὶ χειροῦργον. Εἶνε ἐφωδιασμένα μὲ βαρέλια καὶ λέβητας διὰ νὰ βράζουσι τὸ πῆχος.

Φθάνοντα εἰς τὸ μέρος τῆς ἀλιεύσεως τὰ πλοῖα, εἶνε πάντοτε ἕτοιμα μὲ δύο ἀνθρώπους εἰς τὰ ὑψηλότερα θεσιμένους πρὸς ἀνακάλυψιν κήτεων. «Ἐκεῖ ἐξέρχεται» φωνάζει εἰς ἐξ αὐτῶν. «Ἐκεῖ πάλιν» δεικνύων τὴν διεύθυνσιν ὅπου εἶδε τὸ σημεῖον. Εἰς μίαν στιγμὴν τὸ πᾶν εἶνε εἰς κίνησιν. Αἱ λέμβοι παρασκευάζονται καὶ πηγαῖον ἀμέσως μετὰ μεγάλης ταχύτητος ὅπισθεν τοῦ κήτους. Κατὰ πρῶτον τὸ προσβάλλουσι τὸ δὲ ζῶον ἀντιβῶν κρυπτόμενον εἰς τὰ βαθύτερα τῶν ὑδάτων. Ὁ ἔμπειρος πλοίαρχος σημειώνει τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον κατέδυσσε, καὶ ἐπειδὴ τὸ κήτος δὲν δύναται νὰ μένη ἐπὶ πολὺ βυθισμένον, παρατηρεῖ ἀνυσύχως διὰ τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισίν του. Ἀναβαίνει τὸ κήτος. Ἐκ νέου αἱ λέμβοι ἀρχίζουν τὴν καταδίωξίν του. Ὁ πλοίαρχος, ὅστις κυβερνᾷ τὴν μεγάλην λέμβον, ἀναπηδᾷ ἐπὶ τῆς πύρας καὶ, ἀρπάζων τὸν κάμακα, τὸν ρίπτει μεθ' ὄλης τῆς δυνάμεως τοῦ μυῶδους βραχίονός του ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ ζώου, κραυγάζων «Ἀποσυρθεῖτε!!» Τότε ἀμέσως τὸ κήτος ἐξέρχεται ἐκ τῆς σκληρᾶς προσβολῆς, ἀρχίζον νὰ κτυπᾷ διὰ τῆς σφύρας του καὶ περιστρεφόμενον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἕως οὗ τὸ περιτριγυρίζον ὕδωρ γένηται σωρὸς ἄρρου. Ἐνίοτε ἐκτοξεύει τὴν λέμβον μετὰ βίας μακρὰν του μὲ μεγάλην ὀρμὴν· ἄλλοτε μουγρίζει καὶ τότε, ἅμα τὸ πρῶτον σχοινίον πλησιάζει νὰ τελειώσῃ, τὸ δεύτερον δένεται· πλησιάζοντα δὲ ἐγκαίρως καὶ τὰ ἄλλα ἀκάρια δένουν καὶ ἐκεῖνα τὰ σχοινία των, διότι τὸ κήτος βυθίζεται πολὺ βαθύως. Τότε ὀπωδῆποτε ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμον τὸ κήτος ταχέως ἀποκάμνει· ἀπὸ δὲ τὰς λέμβους προσβάλλουσιν αὐτό, ἅμα φανῆ, ἐμπήγοντες περισσότερα καμάκια εἰς τὴν πλευρὰν του, καὶ ἡ πνοὴ τοῦ θανάτου φθάνει. Τρομερὸς σπασμὸς διέρχεται διὰ τοῦ ὑπερμεγέθους σώματός του, καὶ τότε τὸ ζῶον ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ τὴν οὐρὰν του, περιστρεφόμενον καὶ ἀγωνιζόμενον μὲ μεγαλειτέραν βίαν ἢ πρότερον. Οἱμοὶ! συμβαίνει, ἡ λέμβος μετὰ τοῦ πληρώματος μετὰ τόσον μεγάλην προσβολὴν νὰ βυθισθῇ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν. Ἐν κτύπημα ἀρκεῖ νὰ τὴν συντρίψῃ εἰς τεμάχια καὶ οἱ ἄνδρες κολυμβῶντες νὰ σωθῶσι.

Ὅταν τὸ κήτος μουγγρίζῃ μακρὰν, ἐνοσοῦν, ὅτι πρέπει νὰ ἀφῆσιν ἐπακκοσίας ὀργυῖας σχοινίου, ἧτοι τέσσαρα σχοινία. Ἄλλοτε, ἀφοῦ ἀνατρέψῃ μίαν ἢ περισσοτέρας λέμβους, φεύγει μὲ καμάκια, ἐμπηγμένα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ διακοσίας ὀργυῖας σχοινίου. Εἰς τὰς περισσοτέρας, ὅμως περιστάσεις καταλαμβάνεται ἀπὸ τὰς ἄλλας λέμβους, καὶ τέλος φονεύεται στρεφόμενον ἐπὶ τὴν πλευρὰν του. Τοῦ κήτους φονευθέντος, τὸ πλοῖον διεύθυνεται πρὸς αὐτό, ἢ ἂν ἦνε γαλήνη, στέκει μακρόθεν. Κατ' ἀρχὰς

τρυπᾷται πλησίον τῆς κεφαλῆς· ἀκολούθως ἡ κεφαλὴ κόπτεται ἀσφαλιζομένη, καὶ τέλος διαμελίζεται. Τότε ἔχοντες περὶ τὴν μέσην σχοινία καὶ κρατοῦντες πελέκεις εἰς τὰς χεῖρας, καταβαίνουν ἐπὶ τοῦ πύματος καὶ ἀρχίζουν νὰ τὸ διαμελίσκωσι. Κόπτεται μὲ τὸν πέλεκυν εἰς τεμάχια, δύο ἢ τριῶν ποδῶν πάχους, κατὰ σπειροειδῆ διεύθυνσιν περὶ τὸ σῶμα τοῦ κήτους. Αὕτη ἡ γραμμὴ τῶν τεμαχίων σύρεται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος δι' ἐργαλείων ἀπὸ μακρὰν, ἐργαζομένης τῆς μηχανῆς, καὶ οὕτω τὰ τεμάχια ἀνέρχονται· τὸ δὲ σῶμα περιστρέφεται μέχρις οὗ ὀλόκληρον τὸ κρέας κατακοπῆ. Ὁ γυμνὸς σκελετὸς χαλάται καὶ τὰ σπερματικὰ ὕγρα ἀνασύρονται δι' ἐπίτηδες καθίσκου· ἔταν δὲ ἡ ἐργασία τελειώσῃ, ἀναδιβάθουσι τὸν καθίσκου ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἀκολούθως ἡ ἐργασία συνίσταται εἰς τὴν ἐξ ἀγωγὴν, δηλ. εἰς τὸ νὰ βράσουν τὰ τεμάχια τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ σπέρματος. Οἱ λέβητες θέτονται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εἰς τὰς θέσεις των. Τὸ ὄδιον (σγουρὸν) μέρος τοῦ δέρματος ἐξάγεται μετὰ τὸ ἔλαιον, χρησιμεῖον δι' ἔναυσμα. Τὸ πολυτίμον σπέρμα βράζεται κατ' ἀρχὰς χωριστὰ καὶ φυλάττεται.

Ἡ μεγαλειτέρα ποσότης τοῦ κητελαίου, ἡ ἐισαγομένη εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λονδίνου, εἶνε περίπου ὀκτὼ χιλιάδες τόνοι κατ' ἔτος.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Τὰ τέκνα τῆς εὐαίθρου Ἡπείρου, ἦτις κατὰ τοὺς χρόνους τῆς νεωτέρου ἑλληνισμοῦ δύναται νὰ καυχῆθῃ δικαίως ὅτι συνετέλεσαν μάλιστα πατρῶν τῶν ἑλληνίδων χωρῶν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀναγέννησιν αὐτοῦ, προέβησαν εἰς σύστασιν φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν. Ὁ σύλλογος συνέστη, ἤδη ἐργάζεται καὶ εἰς γόνος τῆς Ἡπείρου, ὅνπερ βεβαίως πολλοὶ θὰ μιμηθῶσι, ἐπροκοδότησεν αὐτὸν διὰ προκαταρκτικῆς συνδρομῆς χιλίων λιρῶν.

Ἐξεθέμεθα ἄλλοτε τὴν γνώμην ἡμῶν περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἀδελφότητων ἢ συλλόγων. Εἰς γενικὸς σύλλογος, ἐλέγγομεν, ὁ Φιλολογικὸς, ἐποπτεύων γενικώτερον τὴν ὑλικὴν τοῦ ἔθνους πρόδοον, καὶ εὐθαλεῖς τούτου παρατυπίας οἱ ἐπαρχιακοὶ σύλλογοι, συνιστάμενοι ἐν τῇ μητροπόλει καὶ ἐντέθεν ὡς ἀπὸ κέντρου ἐνεργῶντες ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀνωτάτου συλλόγου ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἑκάστοις ἐπαρχίας. Ἄσμενοι δὲ εἶδομεν τὴν ἐν μέρῃ τοὐλάχιστον πραγματοποιήσιν τῆς ἰδέας ταύτης διὰ τῆς συστάσεως τῆς Μακεδονικῆς ἀδελφότητος, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ νῦν τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συλλόγου.

Τῆς συστάσεως τοῦ συλλόγου τούτου μεγίστη, ὡς ἐκ τῆς κατωτέρω προσηγήσεως τοῦ κ. Ἡρ. Βασιλάδου φαίνεται, ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Ἡ εὐάνδρος μὲν ἀλλὰ καὶ τληπαθὴς Ἡπειρος, μὴ θυ-

ναμένη νὰ διαθρέψῃ ὡς ἔχει νῦν τὰ τέκνα αὐτῆς ἐν τοῖς ἰδίους κόλποις, ἀποστέλλει αὐτὰ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἵνα διὰ τῆς τιμίας ἐργασίας πλουτήσῃσι καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν μετακινῶσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινῆς μητρὸς· οἱ δ' Ἡπειρώται οὐδέποτε ἐφάνησαν ἐπιλήθμονες τῶν πρὸς τὴν μεγάλην πατρίδα καθηκόντων, οὐδέποτε παρήκουσαν τὴν φωνὴν τῆς πατρὸς ὁσάκις ἐκάλεσεν αὐτοὺς. Καίπερ ὅμως τοιοῦτοι οἱ Ἡπειρώται φανέντες πρὸς τὴν μεγάλην πατρίδα, εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὀλίγητα ἔπραξαν, οὐχὶ βεβαίως διότι δὲν ἐπεθύμουν, ἀλλὰ διότι ἔστεροῦντο συνδέσμου καὶ κέντρου.

Τὴν τοιαύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν συνειδότες πολλοὶ τῶν Ἡπειρωτῶν ὡς ἐπιβλαβὴ εἰς τὴν γενέθλιον αὐτῶν χώραν, ἀπεφάσισαν πρὸ πενταετίας τὴν σύστασιν Φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου κέντρον ἔχοντος τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ συνδέοντος τοὺς ἀπανταχοῦ Ἡπειρώτας. Ἐπὶ δὲ τούτῳ συσχεφθέντες πολλὰ καὶ κατάρτισαντες κανονισμὸν συνήλθον τὴν παρελθούσαν κυριακὴν ἐν τῇ σχολῇ τῆς Παναγίας εἰς πρώτην συνεδρίασιν.

Καὶ πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον ὁ προεδρεύων κ. Ἡρ. Βασιλάδης ἔλεξε τάδε:

«Φίλοι! συμπολίται,

» Ἰσοῦ παρέστη ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη, ἣν πᾶσα Ἡπειρωτικὴ καρδία πρὸ πολλοῦ ἐπόθει καὶ βαρυαλογούσα ἐπὶ τῇ ἀναβολῇ ἡρώτα, πότε τέλος πάντων ὁ Ἡπειρωτικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς σύλλογος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἄρξεταί; Σήμερον, ἄνδρες Ἡπειρώται, χαίρετε καὶ ἀγαλλισθε. Ἰσοῦ ὁ μωροπόθητος σύλλογος, εἰς οὗ τὴν σύστασιν ἀπὸ πενταετίας ἀσχολούμεθα, τὸν δὲ κανονισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ τριετίας ἔχομεν συντεταγμένον, συνέρχεται, ὅπως καὶ πραγματικὴν κατὰ τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ καὶ συσχεφθῇ καὶ φροντίσῃ περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι πρὸς διάδοσιν τῆς στοιχειώδους ἰδία παιδείσεως κατὰ τὴν Ἡπείρον διότι ἡ φιλετήτῃ ἡμῶν πατρίς, ἡ Ἡπειρος, ἢ παρὰ πολλῶν ἐπὶ εὐτεχνία μακαριζομένη καὶ παραδειγματαῖς ἄλλαις χώραις προβαλλομένη, ἡ μήτηρ καὶ γενέτειρα τσοῦτων ἐπιστήμων ἀνδρῶν ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ φιλογενεῖα διαπρεπόντων ἢ ἐπὶ τούτῳ εὐάνδρος καλουμένη, οὐ μόνον κατὰ τὴν ὑλικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν οὐ προεξέρχει τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ πολλὸν πολλῶν τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας ἐπαρχιῶν ὑπολείπεται. Ὁ λόγος ἐνταῦθα οὐκ ἔστι περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τούτου ἢ ἐκεῖνου τοῦ μέρους τῆς Ἡπείρου, ἔνθα ἐνδεχόμενον, ἵνα ὑπάρχωσι σχολεῖα καὶ εὐήμερῆ ὀπωσῶν ἢ παιδεύσεις, ἀλλὰ περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς Ἡπείρου συμπάσης. Τίς δὲ διαμφοισθητῆσαι δύναται, ὅτι ἡ πνευματικὴ τῆς ὄλης Ἡπείρου κατάστασις οὐκ ἔστιν ἐλεεινὴ καὶ ἀξιοδύκωτος, καὶ οὐ μικρὸν ἡμῖν προσπίπτει δνειδος τούτου ἕνεκα; Τίς ἀγνοεῖ, ὅτι ἐν πολλαῖς τῆς Ἡπείρου χώραις οὐδ' αὐτὰ τὰ κοινὰ ὑπάρχουσι σχολεῖα, ἀλλὰ παχυλὴ ἀμάθεια καὶ βαθεῖα σκοτίζματα περιέχεται; Ἄλλ' ἦλθεν ὁ καιρὸς, ἵνα τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ κατὰ ταύτας τὰς χώρας ἀναλάμψῃ, ἵνα τὸ προστιθέμενον ἡμῖν δνειδος ἀποτριψώμεθα, φροντίζοντες διὰ τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου περὶ τῆς πολλαπλασιαστέσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ διαδόσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημονικῶν πρακτικῶν γνώσεων

κατὰ τὴν Ἡπείρον. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ θαυμασιὰ κίνησις καὶ ὁ ζήλος, ὃς κατέλαβε πολλὰς τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας ἐπαρχίας πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦτο οἱ νῦν χρόνοι, καθ' οὓς ἐπὶ μὲν τοῦ θρόνου φιλόλαος ἐπικαθῆται ἡγεμὼν καὶ φίλος τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν, ὑπουργοὶ δὲ ἐπὶ βαθεῖα διαπρέποντες συνέσει καὶ πεφωτισμένοι τὴν εὐρείαν ταύτην διέπουνσι αυτοκρατορίαν, διὰ παντοίων μέσων τὸν ζῆλον πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας διεγείροντες.

» Τούτου ἕνεκα καὶ ἡμεῖς ὀφειλομεν ἵνα πᾶσαν καταβάλωμεν προθυμίαν εἰς σύστασιν δημοτικῶν σχολείων καὶ διάδοσιν τῆς παιδείας κατὰ τὴν Ἡπείρον, ἔχοντες τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὐ μόνον οἱ ἐν Ἡπειρῷ συμπολίται ἐκ τοῦ συνεγγυς βλέποντες τὴν ταπεινὴν τῆς πεφιλημένης πατρίδος κατάστασιν ἄσμενοι καὶ μετὰ ζήλου συμπράξουσι πρὸς εὐδωσιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπανταχοῦ διεσπαρμένοι Ἡπειρώται καὶ πάντες οἱ φιλόκαλοι ὁμογενεῖς χορηγήσουσι ἡμῖν πᾶσαν ἀντίληψιν καὶ συνδρομήν, ὅπως καὶ ἐν ταῖς χώραις τῆς Ἡπείρου, ἔνθα ἐπικρατεῖ ἡ ἀμάθεια, διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνώσις, καὶ τὸ βαθὺ τῆς ἀπαιδεύσεως σκότος διασπασθῆ.»

Τοιαῦτα εἰπὼν προσεκάλεσε τὰ παρευρισκόμενα μέλη τοῦ συλλόγου εἰς τὰς τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἔργα ἐπιπροσθεῖς, τάδε: «πάντες ἐπιθυμεῖτε βεβαίως τὴν παρουσίαν τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου, οὗ τὰ φιλόμουσα αἰσθητὰ καὶ αἱ γενναιοδωρίαι γνωστοὶ τοῖς πᾶσι, τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου· ἀλλ' ὁ φιλογενὴς ἡμῶν συμπολίτης ἕνεκα σπουδαίων ὑποθέσεων καὶ μάλιστα καθ' ἃ παρασκευαζόμενος πρὸς ἀποδημίαν εἰς Εὐρώπην κωλυθεῖς νὰ παρευρεθῇ ἐν τῇ συνεδριάσει πάρεστιν οὐδὲν ἤττον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἐμψυχῶν καὶ ἐνισχύων τὰς ἐπ' ἀγαθῷ ἀρξαμένας τοῦ συλλόγου ἐργασίας διὰ τῆς γενναίας αὐτοῦ ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἀρωγῆς.

» Τὸ παράδειγμα τοῦ περιφανοῦς ἡμῶν συμπολίτου μιμούμενοι καὶ ἡμεῖς φιλοτιμηθῶμεν ἕκαστος, ἵνα συντελέσωμεν εἰς τὴν τοῦ συλλόγου πρόδοον συνεισφέροντες τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπαύξεισιν τῶν μελῶν, διότι ἡ παροιμία «οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ» ἐν ἄλλοις ἐφαρμοζομένη ἐν τοῖς συλλόγοις οὐκ ἐφαρμόζεται. Τὸνναντίον ἐν τούτοις ὅσω πλείονες οἱ ἑταῖροι καὶ συνεργάται, τσοῦτω μᾶλλον καὶ ἡ πρόδοος καὶ εὐδοκίμησις βεβαία. Διὸ καὶ ἡμεῖς ἀγωνισθῶμεν, ἵνα εἰς τὸν ἡμέτερον σύλλογον ὅσον οἶόν τε πλείονα προσέλθωσι μέλη. Κατὰ τὸ ὕδρον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου διακροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις. Ἡ πρώτη πληροῖει μίαν λίραν ὀθωμανικὴν κατ' ἔτος, ἡ δευτέρα ἡμίσειαν καὶ ἡ τρίτη ἔν τεταρτον ἕκαστον μέρος δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς ὅποιανδήποτε τάξιν θέλει, θὰ ἦνε δὲ ἴσον, ἔχον τὰ αὐτὰ δικαιώματα τῶν συνεισφέροντων τὸ μεγαλιτέρον ποσόν· διότι ἂν ἡ τύχη ἐχώρισεν ἡμᾶς κατὰ τὸν πλοῦτον ἐν τάξει, κατὰ τὴν καρδίαν ἡμῶν καὶ τὰ αἰσθητὰ εἴμεθα ἴσοι.»

Τούτων λεχθέντων, προέτεινεν ἵνα ὁ σύλλογος ψηφίσῃ τὴν δημοσίευσιν τοῦ κανονισμοῦ, ὅπως καὶ τὸ δημοσίῳ γένηται γνωστός ὁ σκοπὸς τοῦ συλλόγου, ὁ δὲ σύλλογος παμψηφεί παραδεξιόμενος τὴν πρότασιν ταύτην προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ πρόεδρον μὲν ἐξελέξατο τὸν ἅγιον Δέρ-

κων κ. Νεόφυτον Ἡπειρώτην τὸ γένος, ἀντιπροέδρους δὲ τοὺς κ. κ. Καραπάνον καὶ Βασιλάην, γενικὸν γραμματέα τὸν κ. Γ. Λαζόπουλον, εἰδικὸν τὸν κ. Γ. Σάρρον, ταμίαν τὸν κ. Γ. Λιάμπην καὶ συμβούλους τοὺς κ.κ. Β. Σαρακινιώτην, Σ. Οἰκονομάκην, Δ. Μαλισιᾶν, Μ. Παρανίκην, Ζ. Ζήσσην καὶ Ι. Καμιναριῶτην.

Ἰπὸ τοιοῦτους αἰσίους ὄντας ἀρξάμενος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ὁ Ἡπειρωτικὸς σύλλογος πεποιθᾶμεν ὅτι διὰ τῆς γενναιοδωρίας τῶν ἀπανταχοῦ φιλομούσων Ἡπειρωτῶν θέλει δυνηθῆναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

Πλούσιαι δωρεαὶ ἐγένοντο κατ' αὐτὰς παρὰ φιλογενῶν ἀνδρῶν εἰς τὸν Ἡπειρωτικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν σύλλογον. Ὁ γεραρὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος, οὗ τὸ ὄνομα φέρεται μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὰ στίγματα τῶν ὁρθοδόξων, ὁ δὲ βίος καὶ ἡ παραδειγματικὴ πολιτεία τιμᾷ τὸ ἀνώτατον ἱερατεῖον τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπέστειψεν ἐσχάτως τὸ στάδιον αὐτοῦ διὰ τῆς αὐθορμητοῦ προσφοράς 750 ὀθωμανικῶν λιρῶν εἰς τὸν Ἡπειρωτικὸν σύλλογον. Ὁ πατριάρχης Γρηγόριος ἐξ Ἡπειρωτῶν ἔλκων τὸ γένος πρὸ καιροῦ ἦδη ἀνηγορεύθη, τῇ προτάσει τοῦ προέδρου τοῦ Ἡπειρωτικοῦ συλλόγου μητροπολίτου Δέρκων κ. Νεοφύτου, ἐπίτιμον τοῦ συλλόγου τούτου μέλος, ὡς καλῶς δὲ πατριώτης καὶ ἱερός τῶν καλῶν παραδειγμάτων διδάσκαλος ἔγνω νὰ συντελέσῃ δι' ἀποτελεσματικῆς συνδρομῆς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἔργον τοῦ συλλόγου, ὃν ἐτίμησε διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Τὴν μεγαλόδωρον καὶ πλουσίαν αὐτοῦ προσφοράν, ὁρμηθεῖσαν ἐκ πατρικῆς διαθέσεως καὶ εὐρείας μερίμνης ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς καὶ πρακτικῆς ἀνυσιμότητος τοῦ συλλόγου, ἀνῆγγειλεν ὁ γεραρὸς ἀνὴρ δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἣν καταχωρίζομεν κατωτέρω. Ἀλλὰ τὴν δωρεάν ταύτην τοῦ φιλομούσου καὶ φιλογενοῦς λειτουργοῦ τοῦ θυσιαστηρίου παρεγκολούθησε καὶ ἄλλη οὐχ ἥτιον πλουσία καὶ εὐγενὴς δωρεὰ 500 λιρῶν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν φιλολογικὸν σύλλογον ὡς συνεισφορά πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου αὐτοῦ, τοῦ ἱεροῦ τούτου τεμένους τῶν Μουσῶν, ὅπερ ἔσται εἰσὸν ὄρατον καὶ ψηλαστὸν κέντρον τοῦ ἐν ἡμῖν διήκοντος πνεύματος τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς διανοητικῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν προόδου. Ἡ ἱερότης τοῦ χαρακτήρος καὶ ἡ παραδειγματικὴ τοῦ σεβαστοῦ δωρητοῦ ἀρετὴ ὑποχρεοῖ ἡμᾶς ἵνα μὴ πλείονας προσθέσωμεν λέξεις πρὸς ἔπαινον πράξεων, αἰτινες καὶ ἐξαγγελόμεναι μόνον εἶνε ἀνεκτίμητος ἔπαινος τῶν πρὸς αὐτὰς σχετιζομένων ὀνομάτων.

Ἐρὸς τῇ δωρεᾷ τοῦ γεραροῦ πατριάρχου ὀφειλομένη νὰ σημειώσωμεν καὶ ἄλλην ἐκ 500 λιρῶν γενομένην πρὸς τὸν Ἡπειρωτικὸν σύλλογον ἐπίσης παρὰ τοῦ κ. Κωνστ. Ζάππα, ἀνεψιῦ τοῦ ἀειμνήστου ἱδρυτοῦ τῶν ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπίων Εὐαγγελίου Ζάππα, ὅστις ἐπὶ τὰ ἴχνη στοιχῶν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, προσφιλεὲς ἐγκαταστήσας ὄνομα ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς Ἑλλήνος ἕνεκα τῶν ἀρχαϊκῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων καὶ πόθων, ἐτίμησε τὸ γένος ἐκδηλώσας τὴν πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν ἀγάπην διὰ τρανοῦ τεκμηρίου, τῆς ἐπιδαφιλείσεως γενναίας συνδρομῆς πρὸς τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀναγεννήσεως. Τοιοῦτους ἔχων ζηλωτὰς ὁ Ἡπειρωτικὸς σύλλογος καὶ ἡ Ἡπειρος τοιοῦτους βλαστούς, γλυκείας

δύναται νὰ τρέφωσιν ἐλπίδας, ὁ μὲν περὶ τῆς ταχείας καὶ τελειοφύρου ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἡ δ' εὐάνδρος ἐκείνη χώρα ὑπὲρ τῆς ἐν αὐτῇ ἀρθήνου μεταδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν φύτων, τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς παλιγγενεσίας. Αἱ εἰς τὸν σύλλογον τοῦτον συρρέουσαι δωρεαὶ τῶν ἀπανταχοῦ Ἡπειρωτῶν δεικνύουσιν ὅτι πάντες συνησθάνθησαν τὴν ἀνάγκην ταύτην, καὶ ἅπαξ ἀνάγκη τις καθισταμένη ἐπαισθητὴ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξεπληρώθη. Τοῦτο λέγομεν νῦν διὰ τὸν Ἡπειρωτικὸν σύλλογον, ἐλπίζοντες ὅτι τὸ αὐτὸ θὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν μίαν ἡμέραν, οὐκ ἐς μακρὰν, καὶ διὰ τὸν Θρακικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν σύλλογον.

Ἰδοὺ δὲ ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου κ. Γρηγορίου :

Πανιερώτατε καὶ θεοπρόβλητε μητροπολίτα Δέρκων καὶ πρόεδρε τοῦ ἐνταῦθα, ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἡπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργε τῆς ἡμῶν μετριότητος κ. Νεοφύτου, τὴν λίαν περιπόθητον ἡμῖν αὐτῆς πανιερότητι ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Μετὰ πόθου πατρικοῦ κομισάμενοι τὴν ἀπὸ 1 τοῦ παρελθόντος νοεμβρίου μηνὸς περιπούδαστον ἡμῖν ἐπιστολὴν τῆς φίλης ἡμῖν αὐτῆς πανιερότητος, δι' ἧς Ἀὐτῇ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα προέδρου τοῦ ἐνταῦθα Ἡπειρωτικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου, οὗτινος πάνυ ἐπαξίως προεδρεύει, μετὰ καὶ τοῦ ἀξιοτίμου γραμματέως αὐτοῦ ἀναγγέλλει ἡμῖν ὅτι ἡ τοῦ συλλόγου τούτου ἔντιμος ὀλομέλεια ἐνομάσθη ἡμᾶς μέλος ἐπίτιμον αὐτοῦ, λίαν εὐχαρίστως διετέθημεν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ. Ἐφ' ᾧ καὶ διὰ τοῦ παρόντος πατρικοῦ ἐγγράφου ἐκφράζοντες τὴν λίαν περισπουδαστῶ ἡμῖν αὐτῆς πανιερότητι καὶ δι' αὐτῆς ἅπασιν τοῖς συγχροτούσι τὸ διαληθθῆναι ὀφείλουσαν τὰς ἡμετέρας ἐγκαρδίους εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐνδειχθείσῃ πρὸς ἡμᾶς ἐξαιρετικῇ ταύτῃ τιμῇ, πέμπομεν ἐν γένει πρὸς ἅπαντας τὰς ἀπὸ βάλθους ψυχῆς πατρικᾶς ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ ἐξαιτούμεθα θερμῶς παρὰ τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ ὅπως ἐπιρρωνύη τὸν ζῆλον ἀπάντων τῶν ἐντίμων μελῶν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ κοινωφελοῦς τούτου καθιδρύματος καὶ τῆς ἀγαθῆς καρποφορίας αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συστάσεως αὐτοῦ. Ἐξίμενοι δὲ ἵνα καὶ ἔργῳ κατὰ τὸ ἐνὸν συντελέσωμεν ὑπὲρ τοῦ συλλόγου τούτου, προσφέρομεν ἥδη εἰς αὐτὸν ἐφάπαξ λίρας ὀθωμανικᾶς ἑπτακοσίας πεντήκοντα (750), πληρωθησομένης ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ἀπέναντι τῶν ὑπ' αὐτοῦ καθυστερούντων ἡμῖν χρημάτων ἀπὸ πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως, καθὰ περὶ τούτου ἐδηλώσαμεν τῇ Αὐτοῦ θειοτάτῃ παναγιότητι, τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ, λίαν περισπουδαστῶ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κ. κ. Ἀνθίμῳ, φροντιστάτῳ δὲ ἡ Αὐτῆς πανιερότης περὶ τῆς ἀπαίτησεως καὶ παραλαβῆς τῶν ἐν λόγῳ ἑπτακοσίων πεντήκοντα λιρῶν. Καὶ ταῦτα μὲν πατρικῶς, εἶεν δὲ τὰ ἐπὶ Αὐτῆς θεοθεν ἐπιπλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ πανευφρόσυνα.

αἰοῦ τῷ μηνὶ δεκεμβρίῳ ῥ'. Ἐν Μ. Ρεύματι.

Ὁ πρόην Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.

(Ἐκ τοῦ Νεολόγου).

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχ. ἀπὸ σελ. 82).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Τὸ μαῦρον σημεῖον γίνεται καταιγίς, ὁ δὲ μαῦρος ἄνθρωπος ἐπαναφαίνεται.

Ὁ ἄνθρωπος, περὶ οὗ ὠμίλησαμεν εἰς τὸ Γ' κεφάλαιον, εἴδομεν ὅτι εἶχε σταθῆ ὄρθιος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πλησίον τοῦ δάσους. Ἡ μικρὰ Νίνα, ἣτις ἐτρόμαξε μάλιστα διακρίνας αὐτὸν διὰ τοῦ φλλώματος, εἶτι μᾶλλον ἤθελε φοβηθῆ, ἀν τὸν ἐβλεπεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.

Ὅτις ἦτον ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ἔχων τοὺς ὤμους δλίγον στρουγγύλους, ἀλλὰ εὐρεῖς καὶ εὐπαγεῖς. Πυκναὶ μέλαιναι ὀρθῆς ἐσκίαζον τοὺς σπινθηροβόλους ὀφθαλμούς του· γενεῖας ψαρά, περιστέφουσα τὸ ὄχρον πρόσωπόν του, ἠνοῦτο μετὰ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ κόμης· ἡ δὲ σοβρὰ καὶ ἐμβριθὴς φυσιογνωμία του ἐφαίνετο μᾶλλον διαθεσιμὴ εἰς τὸ σκότος ἢ εἰς τὸ φῶς, ὡς ὁ οὐρανός, ὅστις δὲν εἶνε ἐτι οὔτε ἀπειλητικὸς οὔτε φαιδρός, ἀλλ' ἐστις φαίνεται μᾶλλον κλίων πρὸς τὴν βροχὴν παρὰ πρὸς τὸν ἥλιον· εἶχε τὸ στόμα καλῶς ἐσχεδιασμένον, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χειλέων του ἐπεκᾶθη· ὀλίψις καὶ κατῆρε· τὸ μέτωπον ὑψηλόν, ἀλλ' ἠλακωμένον ὑπὸ ρυτίδων, τὰς ὁποίας εἶχον χαράζει μᾶλλον ἠθικὰ δόνακα καὶ βίαια ἢ ὁ χρόνος· τέλος ἐν συνόλῳ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο σοβρὸς ἄμα καὶ τε ταραχμένος, εὐγενὴς ἄμα καὶ ἀνήσυχος.

Ἐφερε μέλαιναν χλαμύδα, ἐσφιγμένην εἰς τὴν μέσην διὰ δερματίνου ζωστήρος, μέλαιναν ἀναξυρίδα καθῶς καὶ πῖλον μέλαινα καὶ πλατύγυρον, τὸν ὅποιον, ὁσάντις ἀπεκαλύπτετο, ἔριπτε πρὸ τῶν ποδῶν του. Ἐκρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα μακρὰν ράβδον προσκυνητοῦ, ἣτις ἐχρησίμευεν αὐτῷ ὡς βακτηρία ἄμα καὶ ὄπλον.

Ἐγγειφίδιον μὲ κερατίνην λαθὴν κρεμάμενον ἐκ τοῦ ζωστήρος αὐτοῦ συνεπλήρου τὸν ὄπισθόν του.

Ἡ προσύλαξις αὐτῆς οὐδαμῶς ἦτο παράδοξος διὰ τὴν ἐποχήν ἐκείνην, καθ' ἣν συχνάκις καὶ αἰφνης εὐρίσκειτο τις ἀπέναντι χθροῦ. Ἀλλ' ὁ ἀγνωστος οὗτος, εἶχεν ἄρα γε τὸ ὄπλον τοῦτο μόνον πρὸς ὑπεράσπισίν του ;

Ἄν καὶ οἱ χαρακτηρηθεὶς τοῦ προσώπου του ἐνέπνεον τὴν ἐμπιστοσύνην, ὑπῆρχεν ὅμως ἐν αὐτῷ μυστηριώδες τι, τὸ ὅποιον διέγειρεν ὑπονοίας κατ' αὐτοῦ.

Ὅτε αἱ δύο νεάνιδες ἀπομακρυνθεῖσαι δὲν ἦσαν πλέον εἰς αὐτὸν ὀραταί, ἔκαμεν ἐν βῆμα ὡς διὰ νὰ τὰς ἀκολουθήσῃ, ἀλλ' αἰφνης ἐστάθη.

Ἐχων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς βακτηρίας του ἐσταυρωμένας, τοὺς δὲ ὀφθαλμούς ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν βημάτων των προσηλωμένους καὶ ἐν βαθεῖα μελέτῃ καὶ προσοχῇ βεβουλισμένος, μένει ἀκίνητος καὶ σκεπτικῶς.

Ἐν τοιαύτῃ θέσει ἔμεινεν ἴσως μίαν ὥραν, ἴσως δὲ καὶ πε-

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Δ'. Τεύχ. ΜΑ')

ρισσότερον· ἐφαίνετο ὡς μὴ αἰσθανόμενος τὸν καιρὸν παρερχόμενον. Κάποτε ὅμως ἐν βλέμμα ριπτόμενον περίξ μετὰ περιεργείας τὸν ἐβεβίονεν ὅτι διετέλει πάντοτε μόνος.

Ἐνῶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκειτο εἰς τὸν βαθὺν τοῦτον λήθαργον, ἡ ἡμέρα ἦδη ἐξέπνευε διαδεχομένη ὑπὸ τῆς νυκτός· τὰ δὲ νέφη, ἄτινα μέχρι τοῦδε μάλιστα διεκρίνοντο ὑπεράνω τῶν ὀρέων, ὑψωθέντα ἦδη μαῦρα καὶ πυκνά, ἐκάλυψαν τὸν οὐράνιον θόλον, ὑπὸ σφοδροῦ διωκόμενα ἀνέμου. Τὰ καλλικέλαδα καὶ πρὸ μικροῦ εἰς τοὺς ἀγρούς ἱπτάμενα πτηνὰ ἤρχοντο νὰ προφυλαχθῶσιν ἐντὸς τοῦ δάσους, τὰ δὲ εὐθύμα ἄσματα των ἀντικατέστησαν μόνον οἱ κρωγμοὶ τῆς κορώνης προαγγελλούσης τὴν θύελλαν.

Αἱ ἡμέραι εἰσὶ μεγάλαι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους· ἀλλ' εἰς τοὺς θερμοὺς τόπους αἱ καταιγίδες εἶνε σφοδραὶ, τὸ δὲ σκότος τοῦ οὐρανοῦ ἠπειλεῖ νὰ μεταβάλῃ ἀληθῶς τὴν ἡμέραν εἰς νύκτα.

Ἡδὴ ὁ ἀνεμος κατασταθεὶς σφοδρότερος προσέβαλε τὴν κόμην τοῦ ἀγνώστου, χονδραὶ δὲ σταγόνες βροχῆς ἔπεσον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ.

Τότε ἐφάνη ἐξυπνήσας ὡς ἐκ μακροῦ ὄνειρου. Ἐρριπεν ἐν βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν, ἕτερον ἐπὶ τῆς πεδιάδος καὶ ὀρθώσας αἰφνης τὸ μέτωπον, ἐγκατέλειψε τὸ δάσος καὶ εἰσῆλθεν ἐν τινὶ παρακειμένῳ ἀγρῷ ἀραβοσίτου.

Ταχύνας δὲ τὰ βήματά του ἐβάδιζε κατ' εὐθείαν ὡς γινώσκων τὸν δρόμον του· ἰστάμενος ἐνίστε ἐβλεπε περίξ αὐτοῦ μήπως τὸν παρηκολούθει τις, ἀλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο, διότι ἡ θύελλα αὐξάνουσα ἔκαμεν ὄλους τοὺς κατοίκους νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐξηκολούθει τότε τὴν πορείαν του καὶ, τοιοῦτοτρόπως πάντοτε διαβαίνων διὰ τῶν ἀγρῶν, ἔφθασεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ εὐρίσκοντο τὰ εἰσῆματα τοῦ φρουρίου.

Ἐκ τῶν λειψάνων τοῦ φρουρίου τούτου, ὡς προείπομεν, εἶχον κατασκευασθῆ χωρικά τινες καλύβαι ἀλλ' αὐταὶ τότε ἦσαν ἀκατοίκτοι ἕνεκα τῆς ἐξῆς αἰτίας. Ἀλλόκοτοι κρότοι, τοὺς ὁποίους οἱ χωρικοὶ ἐνόμιζον ὅτι ἤκουον ἐν καιρῷ νυκτός, τρομερὰ φωνάσματα, τὰ ὅποια ἐνόμιζον ὅτι ἐβλεπον διερχόμενα διὰ τῶν εἰρημίων, ταῦτα ἔκαμαν αὐτοὺς νὰ πιστεῦσωσιν ὅτι τὸ φρούριον ἐσυχνάζετο ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἢ, ὅπερ ταῦτά, ὑπὸ τῆς σκιάς τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου τοῦ Ζ', ὑπὸ πάντων δὲ ἐγκατελείφθησαν πάραυτα αἱ οἰκίαι, καθὼ παραττόμεναι ὑπὸ τῆς κινδυνώδους ταύτης γειτονίας καὶ τῶν τρομερῶν ἐκείνων ἀναμνήσεων.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος εἰρημία ἦσαν τὸ ἀσφαλές καὶ γνωστὸν καταφύγιον ὄλων τῶν ὑπόπτων, οἵτινες διήρχοντο τὸν τόπον καὶ οἵτινες ἤξευρον ὅτι οὐδεὶς ἤθελε τοὺς ἀνησυχῆσαι ἐκεῖ.

Ἐνταῦθα ἐπίσης διευθυνόμενος ὁ ἀγνωστός μας ἔφθασεν εἰς ἐν τῶν ἐρημητηρίων τούτων, τοῦ ὁποίου οἱ τοῖχοι κτισθέντες ἐν βίᾳ ἦσαν πλήρεις ραγῶν, καὶ ἂν ἡ ἐτοιμῆρος στέγη ἐκρατεῖτο ἐτι, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὸ ὅτι οἱ τοῖχοι ἐφαίνοντο διαστάζοντες πόθεν νὰ καταρρεύσωσι. Πλατεῖαι πλάκες πράσινα ἐκ τοῦ εὐρώτος ἐξέτεινον τὴν λέπραν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀθλίων τούτων κτιρίων, καθιστώσαι ταῦτα μελαγχολικώτατα.

Ἡ οἰκία, ἐὰν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν αὐτὸ τὸ ὄνομα εἰς τὸ κτί-

ριον τούτο, ήτο σκοτεινή, οὐδὲν ἔχουσα παράθυρον πλὴν τῆς θύρας, οὐσης ταπεινῆς καὶ καμαρωτῆς· δὲν εἰσῆρχετο δὲ τὸ φῶς ἢ διὰ τῶν σχισμῶν τῶν τοίχων.

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅμως ἀλλ' οὐχὶ μακρὰν τῆς εἰσόδου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνεται ἔξωθεν (τῆς θύρας εὐρισκομένης εἰς γωνίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ μέσον) παρατηρεῖτο λευκόν τι· τούτο δὲ ἦτο μαρμαρίνον ἀγαλμάτιον, ὅπερ παραδόξως πῶς εὐρίσκειτο ἐν μέσῳ τῶν ἀθλιότητων ἐκείνων. Καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἄγνωστος εἰσῆρχετο, μία τελευταία ἠλιακὴ ἀκτίς διασχίσασα τὰ σκοτεινὰ νέφη, ἐφώτισε τὴν θύραν καὶ τὸ πλησίον αὐτῆς μικρὸν ἀγαλμα ἀρίστα εἰς βαθύ καὶ ἀπλετον σκότος τὸ λοιπὸν τοῦ ἐρειπίου.

Ἡ λευκότης αὕτη ἐν τῷ μέσῳ τοιαύτης σκοτίας ἐπροξέεινε τῶντι ζωηρὰν εἰς τὴν φαντασίαν ἐντύπωσιν.

Ἡ ἄγνωστος εἰσῆλθε καὶ μετὰ δύο βήματα ἔφθασεν εἰς τὸ ἐνδοτάτον τοῦ σκοτεινοῦ τούτου ἀντροῦ· κύψας δὲ ἐψηλάρισε τὸ ἔδαφος διὰ τῶν χειρῶν.

«Δόξα σοι ὁ Θεὸς! ἀνέκραξεν, οὐδαίς ἦλθεν! Εἶμαι κύριος τῆς νυκτὸς ταύτης, νυκτὸς ἀναπαύσεως καὶ εἰρήνης! Ἄλλ' αὐριον... τίς εἶδε τί θὰ συμβῆ αὐριον;

«ὦ! Εὐτυχεῖς στιγμή! ἐξηκολούθησε βλέπων τὴν βροχὴν πίπτουσαν κρουνηδῶν... ἰδοὺ πῶς χρεωστῶ ἴσως τὴν χάριν τοῦ ὄχι ἀπῆλασα αὐτὸ τὸ ἄστυρον... Ἄς ἐκραγῇ τώρα ὁ κερκυνοὺς! Ἡ ἡσυχία μου εἶνε τελεία... ἀλλὰ δὲν θὰ διαρκῆσῃ, ἐπρόσθεσε μετ' ὀλίγον· ὁ ὀρίζων ἤρχισε νὰ καθιζίξῃ... εὐτυχῶς σήμερον εἶνε ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Ἐρρίκου καὶ ἐπομένως οὐδαίς θὰ τολμήσῃ τὴν νύκτα ταύτην νὰ ταρῆξῃ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἐρειπίων. Ἄθλιοι! οἱ πιστεύοντες εἰς τὰ φαντάσματα! Τώρα εὐρισκόμενος ἐνταῦθα ἀδιανοῦν διὰ τὴν βροχὴν ἢ τὸν ἥλιον, εἶμαι ἡσυχος μέχρι τῆς πρωίας καὶ δύναμαι ν' ἀνακλυθῶ ἐν εἰρήνῃ!...»

Ἡ ἄγνωστος οὗτος ἦτον ἀλλόκοτος. Ἐμελλε ν' ἀποκοιμηθῇ ἐν μέσῳ τῆς ἐκρήξεως τοῦ κερκυνοῦ καὶ προσδιώριζε τὴν αὐριον πρὸς ἐργασίαν· τούτο ἦτο πᾶντι ἐναντίον πρὸς τὸ ποιεῖν συνήθως οἱ κρυπτόμενοι.

Δι' αὐτοῦς, εἶτε ἀνόχους εἶτε προγεγραμμένους εἶτε κλέπτας, ἢ νῦξ εἶνε ἡ φίλη ἡτις τοὺς βοηθεῖ. Το σκότος αὐτῆς καλύπτει τὴν πορείαν τῶν ἢ σιωπῇ αὐτῆς τοῖς ἀπεδίδει ἡσυχίαν, ἢ ἀνάπαυσις πάντων εἶνε τὸ σύνθημα τῆς ἐνεργείας τῶν. Εἶτε ἐχθροὺς φεύγουσιν εἶτε θύματα διώκουσι, τὸ μυστήριον τῶν νυκτερινῶν ὥρων εἶνε ἀτραπὸς πέπλος ριπτόμενος ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν. Ἡ δὲ ἡμέρα δι' αὐτοῦς, ὅταν δὲν εὐρίσκωνται εἰς κίνδυνον ἢ φόβον, εἶνε ἡ ἀνάπαυσις εἰς τὴν σπήλαιον ἢ δάσος, ὁ ὕπνος εἰς τὰ μᾶλλον ἐρημα μέρη καὶ, ἂν ἔχῃ ὁ ὕπνος, τοῦλάχιστον ἡ ἀργία.

Ἡ ἄγνωστος ὅμως, οὐτινος ἀπαντῶμεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ζῶν, πράττει ὅλους ἀδιανοῦν. Ἐξῆπλώθη ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, εἰς τὸ ἐνδοτάτον τοῦ ἀντροῦ, καὶ ἔμεινεν οὕτω. Πρὶν δὲ παραδοθῆ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ὅποιαν τσοῦτον ἐφάνετο ἐπιθυμῶν, ἔσυρε τὸ ἐγχειρίδιόν του καὶ ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τὴν αἰχμὴν καὶ τὸ κοπτερὸν αὐτοῦ μέρος.

Ἡ αἰχμὴ ἦτον ὀξεῖα ἢ λεπὴ στερεὰ τὸ κοπτερὸν αὐτοῦ ὀξύθηκτον (καλῶς ἠχοισμένον).

Εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐξέτασίν του, ἐπανεθεσεν αὐτὸ εἰς ἡμισείας ἐν τῇ θήκῃ καὶ, θέσας αὐτὴν πλησίον του, ἀπεκοιμήθη.

Ποῖός τις ὁ ἄνθρωπος οὗτος; Ἡ τοῦ ἐξοχωτάτου καὶ ἰσχυροτάτου πρίγκηπος Κοσμᾶ τοῦ Μεδίκων ἀτυνομία ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τι περὶ αὐτοῦ. Ἄλλ' αὕτη σπανίως ἤρχετο εἰς Βουονκονθέντον, οὗσα ἀρκοῦντως ἠσυχολημένη εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ ἀδιανοῦσα διὰ μικρὰ χωρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Ἄσματα καὶ στέφανοι ἀνθρώπων.

Ἐν Ἰταλίᾳ αἱ καταγίγδες εἰσὶ μὲν σφοδραὶ, ἀλλὰ πολλαὶ κλίαν σύντομοι. Τοιαύτη ὑπῆρξε καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1572 καταγίγς τοῦ Βουονκονθέντου. Μετὰ ὀλίγας ὥρας ἡ γῆ, διψαλέα καὶ ἔνεκα μακρᾶς ἀνομβρίας ἀπεξηραμένη, ἔπιεν ὄλον τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς, μὴ ἀφήσασα ἀλλὰ ἕνη εἰμὴ νέαν τινα δροσερότητα. Ἐν τούτοις ἡ νύξ ἔφθασεν, ἦτο δὲ αὕτη ἡ τῆς 1ης Μαΐου, νύξ τῶν ἀσμάτων καὶ τῶν ἐορτῶν ἐν τῇ Τοσκάνῃ καὶ τοῖς περιχώροις.

Μόλις ἐνόκτωσε καὶ ἰδοὺ εὐθυμὸς τις συνοδία περιήλθε τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου.

Ἡ συνοδία αὕτη συνεκροτεῖτο ἀπὸ τῶν συναθροισθέντων ἐν τῇ πλατείᾳ νέους· ἐπροχώρουσαν δὲ ὡς ἐν παρατάξει, προπροενομένου τυμπανιστοῦ, πάντες φαίδροί, λαμπρῶς ἐνδεδυμένοι καὶ φέροντες ἐπὶ τῆς κομμοδόχῃς τοῦ ὑπενδύτου ἀνοδοδέσματος ἐζηρημένους ἐκ ποικιλοχρόνων ταινιῶν. Ἐκαστος ἐκράτει ἀνημμένῃν λαμπράδα, τῆς ὁποίας ἡ φλόξ ἔλαμπε ζωηρῶς, τοῦ ἀνέμου κοπάσαντος μετὰ τῆς καταγίγδους.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδίας ἐβόδιζε νέος τις γλύπτης ἐκ Βουονκονθέντου καλλοῦμενος Ἰάκινθος. Οὗτος ἐν εἰδει σημαίας ἐκράτει ὑψωμένον κλάδον λεῖον καὶ εὐθὺν αἰγίφου ἀπογεγενημένον τῶν φύλλων ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ αὐτοῦ ἐταλαντεύετο χαριέντως στέφανος ἐκ λευκῶν ῥόδων καὶ ὑκίνθων, συνδεσμένον διὰ ταινιῶν κυματίζουσῶν. Καθ' ὅσον ἡ συνοδία προσχώρει, τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν ἠνοιγόντο, αἱ κεφαλαὶ τῶν νεανίδων ἐφαίνοντο πρὸς στιγμήν, οἱ νέοι ἴσταντο, ὁ δὲ συγγενῆς ἢ μηνηστὴρ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ νεανίδος, ἀποσπῶν τὴν ἀνοδοδέσμητον ἐκ τῆς κομμοδόχῃς του, ἐκρέμαζεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς θύρας. Ὅλοι δὲ ἦδον τότε·

Τῆς οἰκίας τὴν τιμὴν
Ἄς ἄστωμεν εὐθύμους,
Ἡτις πᾶσαν ἀρετὴν
Ἡγάπησ' ἐγκαρδίως.

Μαῖου ἔφθασεν ὁ μὴν· ἀνοῦν αἱ λειμῶναί·
Χαῖρε, δέσποτα τοῦ οἴκου.

Μαῖου ἔφθασεν ὁ μὴν ἀνοδοδούσιν τὰ δένδρα·
Χαῖρε Δέσποινα καὶ νέαι.

Μαῖου ἔφθασεν ὁ μὴν, μοσχοβολοῦσι τ' ἀνθη·
Χαῖρ' ἐδῶ ὁ, τ' ἀγαπῶμεν.

Εἰς τῶν αἰοιδῶν ἀπεσπάτο τότε ἐκ τῶν συντρόφων του καὶ ἐξηκολούθει.

Μαῖου ἔφθασεν ὁ μὴν, ἀγᾶλλεται ἡ φύσις·
Ἄποθανόντων ἀδελφῶν κίβδιος ἡ μνήμη.

Μαῖου ἔφθασεν ὁ μὴν, τὰ πάντα μειδιῶσι·
Δεήσεις δ' ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν ἄς ὑψωθῶσι.

Μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἠνοιγέτο καὶ νόμισμα τι ἐδίθετο εἰς τὸν αἰθῶν, τὸ ὅποιον διευσιρᾶζοντο ἔλοι οἱ σύντροφοι.

Μετὰ ταῦτα ἡ συνοδία ἐπροχώρει εἰς ἄλλην οἰκίαν, ἐπαναλαμβάνουσα τὰ αὐτὰ ἄσματα· οὕτω πάντες εὐφραίνοντο, ἐνῶ ὁ ἄγνωστος ἀνεπαύετο εἰς τὰ φοβερὰ ἐκείνα ἐρείπια.

Ἡ οἰκία τῆς Θηρεσίας εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ χωρίου, ἐπομένως ταύτην ἐπεσκέβησαν τελευταίον οἱ ἄδοντες.

Φθάσαντες ἐμπροσθεν τῆς θύρας, ἐπανελάσαν τὴν συνήθη ὄδῃν, καὶ τὴν οὐρανὸν ταύτην ὁ Ἰάκινθος ἐκρέμασε τὴν ἀνοδοδέσμητον ἐπὶ τῆς θύρας. Μετὰ τὸν θάνατον ἐνὸς θεοῦ τῆς ἢ Ραφαήλα δὲν εἶχεν ἡ μακρονοὺς συγγενεῖς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νέος γλύπτης πρὸ καιροῦ εἶχε δηλώσει τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ τὴν νυμφευθῇ, οὗτος ἄρα εἶχε περισσύτερον δικαίωμα ἀπὸ πάντα ἄλλον νὰ τῇ προσφέρῃ τὴν ἀνοδοδέσμητον αὐτοῦ καὶ ταυτοχρόνως λαθῶν τὸν κλάδον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ στέφανον ἦνωσε ταῦτα μετὰ τὰ ἀνθη του καὶ τὰ ἐκρέμασεν ἐπὶ τοῦ ῥάπτρου τῆς θύρας.

Τότε δὲ ἔλοι ἀνέκραξαν ὁμοφώνως·
«Χαῖρε ἡ ἄρτοτέρα! Χαῖρε ἡ καλλιτέρα! Χαῖρε ἡ εὐτυχεστερα!»

Ἡ εὐτυχετέρα! τίς εἶδε; Ἡ δυστυχία, τὸ ζοφερόν αὐτὸ πτηνόν, ἵπταται ἀνεμποδίστως εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ μέλλοντος!

Καθ' ὅσον αὐτὸ τὸ διάστημα αἱ τρεῖς γυναῖκες αἱ κατοικοῦσαι τὴν οἰκίαν ταύτην ἴσταντο βροταὶ εἰς τὴν θύραν, ἡ Θηρεσία φαίδρα, ἡ Νίνα κροτούσα τὰς χεῖρας τῆς μετὰ κρουγῶν χαρᾶς, ἡ δὲ Ραφαήλα ἐπυχαρίτως ἐφωβρίωσα, ὑπαμειδιῶσα καὶ τὸ ἦθος σκεπτικῇ.

«Χαίρετε, ὦ αἰδοί, ἀπεκρίθη ἡ Θηρεσία. Ναί, ἡ θυγατὴρ μου εἶνε καλὴ, εἶνε ὠραία καὶ εἰμεθα εὐτυχεῖς. Εὐχαριστῶ ἀντ' αὐτῆς, εὐχαριστῶ πάντας ὑμᾶς. Ἄλλ' εἶπετε ὅτι πρέπει νὰ συλλέξωμεν προσευχὰς ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων· ἐὰν ἡ μήτηρ σὰς γνωρίζῃ χάριν, ἢ χάρις ἐπίσης σὰς εὐχαριστεῖ καὶ προσφέρει ὑμῖν τὸν ὄβολόν αὐτῆς.»

Συγγρόνως δ' ἔδωσαν ἐν νόμισμα εἰς τὸν πλησίον τῆς αἰθῶν, ὅστις τὴν εὐχαρίστησε.

Ἡ Νίνα, τὴν ὅποιαν ἡ Θηρεσία ἐκράτει ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐχαίρετα χαριέστατα πάντας τοὺς συντρόφους.

Τῆς Θηρεσίας καταγινεμένης εἰς ταῦτα, ὁ Ἰάκινθος ἐπλησίωσα τὴν Ραφαήλαν.

— Σὺ εἶσαι; τῷ λέγει εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ! Ὁ Θεὸς ἔστω εὐλογημένος, ὅστις σὲ ἀποστέλλει ἐνταῦθα. Εἶχον νὰ σοὶ ὁμιλήσω.

— Τί εἶνε, Ραφαήλα; ἠρώτησεν οὗτος, βλέπων τὴν συγγίνησιν καὶ τὴν ἀνησυχίαν τῆς νεανίδος.

— Χαμηλότερα, ἀπεκρίθη ἐκείνη. Εἶπέ μοι, Ἰάκινθε, δὲν εἶδες τίποτε ὑποπτον σήμερον εἰς τὸν δρόμον;

— Οὐδὲν διατί;

— Δὲν ἠξέυρω· πρὸ μικροῦ ἡ Νίνα ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἀνθρωπον, ὅστις μᾶς κατεσκόπευεν ἐντὸς τοῦ δάσους. Ἐγέλασα διὰ τὸν

φόβον τῆς, ἀλλ' εἶπετα καὶ ἐγὼ αὕτη ἐροδθήθην ἀκουσίως· ἠξέυρω ὅτι τούτο δὲν εἶνε τίποτε· ἀλλὰ....

— Καὶ ἡ μήτηρ σου δὲν σὲ ἐνεθάρρυνε;

— Ἡ μήτηρ μου ἀγνοεῖ τούτο. Δὲν ἠθέλησα νὰ τὴν ἀνησυχίσω διὰ φόβου παιδαριώδεις καὶ ἴσως ματαίους. Μὴ εἶπησ' λοιπὸν τίποτε εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ πρόσεχε καλῶς...

— Ἐγὼ; Σὺ μᾶλλον!

— Καὶ ἡμεῖς. Φοβεῦμαι, ἀγνοοῦσα τὴν αἰτίαν τοῦ φόβου μου, νομίζω δὲ ὅτι δυστυχία τις μᾶς ἐπαπειλεῖ. Ἴδου ὄφειλον νὰ ἦμαί· εὐτυχῆς τὴν ἐσπέραν ταύτην, καθ' ἣν σὺ ἦλθες ἐνταῦθα δι' ἐμεῖ... καὶ ὅμως εἶμι ἐτοίμη νὰ κλαύσω.

— Ραφαήλα!

— Ὅχι, ὄχι! μὴ φοβῆσαι. Τούτο εἶνε ἀνοησία· τὸ βλέπω καλῶς. Μολταῦτα πρόσεχε καλῶς, καὶ προσφύλαττε.

— Ἰάκινθε, δὲν ἐρχεσαι πλέον; τῷ ἐφώναξαν οἱ σύντροφοί του, οἵτινες ἀπήρχοντο.

Οὗτος δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἀτεινίζων τὴν Ραφαήλαν, εἶπεν εἰς τὴν Θηρεσίαν, ἧτις τέλος εἶχε πλησιάσει.

— Ἰγίαινε Θηρεσία· θὰ ἐπανέλθω αὐριον πρὸ μεσημβρίας. Καὶ ἐσπευσε πρὸς τοὺς συντρόφους του, ἐνῶ αἱ γυναῖκες εἰσῆρχοντο εἰς τὴν κατοικίαν αὐτῶν, ἐνῶ ἡ Ραφαήλα ἐπιπτε γονυκλινῆς ἐνώπιον εἰκόνας τῆς Παναγίας καὶ ἐνῶ ἡ μήτηρ τῆς καὶ ἡ Νίνα τῇ συναχίροντο διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Ἐργασίαι τοῦ μὲν, ρεμβασμὸς τοῦ δέ.

Τὴν ἐπαύριον, μόλις ἡ ροδοδάκτυλος αὐγὴ ἤρχιζε νὰ διασκεδάξῃ τὰ σκότη τῆς νυκτὸς, ὁ ἄγνωστος ἠγέρθη καὶ πάραυτα ὀρθωθείς καὶ ἐρπύσας μέχρι τοῦ μέρους, εἰς τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν εἶχεν ἀποθέσει τι ἀπέσυρε δέμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον φορέματα ὁ ἄνθρωπος ἐνεδύθη αὐτὰ χωρὶς ἔμως νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ὅποιον ἔφερε μαῦρον ἐπενδύτην. Πρᾶγμα παραδόξον, καὶ τὰ νῆα ἐνδύματα ἦσαν μαύρα.

Πρὶν δὲ ἐνδυθῆ, ἐπανεθεσεν ἐντὸς τῆς ζώνης του ἐγχειρίδιον, ὅπερ εἶχεν ἀρήσει τὴν προτεραίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε.

Ἡ ἄγνωστος ὑψούμενος εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἤρχιζε τὴν θριαμβευτικὴν αὐτοῦ πορείαν. Τὰ πτηνὰ ἐπεμπον αὐτῷ τὰ πρῶτα ἄσματα τῶν τὰ ἀνθη ἐστελλον τὰς εὐωδίας τῶν· τὰ ἔντομα ἤρχιζον τοὺς μαρτίους βομβισμούς των ἢ γῆ· πᾶσα ἐσκήρτα, τὰ πάντα δὲ ἠνούοντο ἵνα ἀποτελέσωσι τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀρμονίαν τῆς φύσεως, ἐν ἣ πᾶν τὸ ἐμφυχον συντελεῖ τὸ ἐκ μέρους του, ἐν ἣ καὶ αὕτη ἡ ὕλη ὑψώνει τὴν φωνὴν αὐτῆς· ἀπασαὶ δὲ αἱ φωναὶ αὗται, ἅπαντα ταῦτα τὰ ἄσματα, ἔλοι αὐτοὶ οἱ κρότοι, ἔλοι αὗται αἱ εὐωδία, πᾶσαι αὗται αἱ ἀρμονίαι συνεισφέροντες ἀπετέλουν ἓνα μεγαλοπρεπῆ, ὁμόφωνον, ἔξαχον ὕμνον, λέγοντα: *Δόξα εἰς τὸν Πλάστην.*

Ὅτε ὁ μαῦρος ἄνθρωπος ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ (κατωφλίου) τῆς ἡρειπωμένης διαμονῆς του, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸν ἐφώτισε πληρέστατα· ἀλλ' εἶχε κατασταθῆ ἀγνωρίστος.

Μακρὰ ἐσθῆς ἐκ χονδροῦ μαλλίνου ὑφάσματος ἐσφιγμένη, εἰς

τὴν μέσην διὰ σχεδόν, οὐ τινος τὰ ἄκρα ἐπανεπίπτον ἔμπροσθεν, κατέβαιναν ἕως εἰς τὰ σφυρά. Μακρὰ ἐπωμῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, ἐφ' ἧς πλατέα λευκὰ πέταλα ἦσαν προσκεκολλημένα, ἐκάλυπτε τοὺς ὤμους του. Δερμάτινα σινδάλια εἶχον ἀντικαταστήσει· τοὺς καταλεύκουσ ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ κοθρόνους του τὸ δὲ μέτωπόν του ἐπροφυλάσσετο ὑπὸ πλατυχειλοῦ πῆλου. Τέλος ἡ χθισινὴ ράβδος καὶ δισσάκιον δερμάτινον συνεπλήρουν τὴν ἐνδυμασίαν του.

Ἦτο δὲ αὕτη ἡ τῶν προσκνητῶν τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου, καὶ σχεδὸν ὁμοία μὲ τὴν τῶν ἔτι πεζῶς εἰς Ρώμην πορευομένων κατὰ τὸ τέλος τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἵνα παρερευθῶσιν εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς τῆς Ἀγίας Ἐβδομάδος, οἵτινες φιλοξενούνται δωρεὰν εἰς ἀπέραντα ξηνοδοχεῖα χάρις εἰς τὴν ἐλευθερίᾳ τοῦ Ἀγίου Πατρός.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην οἱ Χριστιανοί, παρακινούμενοι ὑπὸ ἀληθοῦς ζήλου, ἐπεχείρουν εὐσεβεῖς περιηγήσεις ὡς προσκνηταί, καθ' ἃς ὡς τοιοῦτοι, χάρις εἰς τὴν ἰδιαίτερον ἐνδυμασίαν των καὶ εἰς τὴν κοινὴν εὐλάβειαν, ἐφιλοδωροῦντο καὶ ἐπριποιοῦντο ὑπὸ τῆς φιλαδελφίας τῶν πιστῶν εἰς τοὺς τόπους, τοὺς ὁποῖους διήρχοντο. Οὕτω λοιπὸν ἐνδεδωμένος ὁ ἀγνωστος δὲν ἦτο πλέον κατ' οὐδὲν παράδοξος. Ἡ ἀφιξίς του εἰς Βουνοκονθέντον ἦτο τότε ὄλιγος φυσικὴ, καὶ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτοῦ μυστηριώδες παρήρηχοτο ἀπαρτήρητον.

Ἦξευρε τοῦτο καὶ παραιτήσας τὰς προφυλάξεις τῆς παρελθούσης, κατέειπε δρομαίως τὸν λόφον διευθυνόμενος πρὸς τὸ χωρίον.

«Ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ὑψωθῆ ἐντελῶς ὄλιγος λάμπων καὶ φαιδρός, θέλων, οὕτως εἶπεῖν, ν' ἀποκριθῆ διὰ τῶν μειδιαιμάτων του εἰς τὴν χαρὰν τῶν νέων.

«Ὁ Ὑάκινθος καὶ οἱ σύντροφοί του διελθόντες εἰς τὸν κῶμον των μέγρος τῆς νυκτός, περιεφέροντο ἤδη ἄεργοι τὰς ἔδους τοῦ χωρίου, οἱ μὲν συνδιαλεγόμενοι εὐθύμως, οἱ δὲ ἐπαναλαμβάνοντες εὐθύμως ἐπωδάς. Τὸν ξένον, διελθόντα πλησίον αὐτῶν, εἶδον ἄνευ περιεργείας εἰς οὐδένα ἔκαμιν ἐντύπων ὁ διαβάτης οὗτος. Ἀλλ' ἄς μὴ ἀπατώμεθα εἰς μεταξὺ αὐτῶν τὸν παρατήρησε μετὰ προσοχῆς.

Καίτοι γελῶν διὰ τὸν ὀφθόν ἢ τὰ προσιδήματα τῆς Πραξιλλας ὁ Ὑάκινθος οὐχ ἦτο προσεβλήθη ὑπ' αὐτῶν. Ὑπάρχουσι ἀσθένεια, ὑπὸ τῶν ὁποίων προσβάλλεται τις, ἐνῶ περιγελᾷ αὐτὰς, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ. Εἰς τινος περιστάσεις ὁ φόβος εἶνε μία τῶν ἀσθενειῶν τούτων.

Ἄντι νὰ ἐξακολουθῆ νὰ ἀναμιγνύηται εἰς τὴν χαρὰν τῶν συντρόφων του ὁ νεανίας ἐπανήλθεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, εἰς τὴν ἐλλείπειθι μεμονωμένος καὶ σὺννος.

Παρουσιάζονται εἰς τὴν ζῶην τοιαῦτα στιγμαί, τοιαῦτα θέσεις τῆς ψυχῆς, καθ' ἃς ἡ σκέψις ἤθελεν εἶσθαι ὠφέλιμος ἄμα καὶ ἀναγκαία, οὐχ ἦκτον ὅμως καὶ ἐπίπονος. Μυρία ἀβέβαιοι δνειροπωλήσεις, εἰκόνες συγκεχυμένα παρίστανται μετὰ σπουδῆς ἐνώπιον ἡμῶν, μᾶς περικυκλοῦσι καὶ μᾶς περιπλέκουσι μετὰ κινδυνώδους τέρψους. Παρασυρόμεθα ἡδῆως ὑπ' αὐτῶν καὶ βαθυδῶν, μὴ αἰσθανόμενοι τοῦτο· ἔσον δὲ ἐγκαταλείπομεν ἑαυτοῦς, τὸσον

βυθίζόμεθα εἰς τὴν ἀχανῆ αὐτῶν ἄβυσσον. Μόνος ὁ ἄρθος λόγος ἠδύνατο νὰ μᾶς ἀποσύρῃ τῆς ἄβυσσου ταύτης, ἀλλ' ἡ σοβαρότης αὐτοῦ μᾶς τρομάζει. Ἀσπαζόμεθα ἔθεν τὸ δηλητηρίον τῶν δνειροπολήσεων, τοῦ φαρμάκου τῆς σκέψεως φαινομένου λίαν πικροῦ. (1)

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΜΙΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑ ΕΝ ΧΙΩΙ.

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 126 καὶ τέλους).

II.

Morai τῆς Χίου.

Ἐκ τῶν ἐννέα μονῶν τῆς Χίου, ἐξ ὧν αἱ δύο ἀνήκουσιν εἰς μοναχάς, ἐπεσκέφθη μόνον τὰς δύο, τὴν Νέαν Μονὴν καὶ τὴν τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ. Τῆς τελευταίας τὰ πλείστα εἰστέ μέρη εἰσὶ κατεστραμμένα, ἀνεκαινίσθη δὲ μόνος ὁ ναὸς καὶ ἐσχάτως μέρως τι μιάς πλευρᾶς φιλοκάλως ἀνωκοδομήθη ὑπὸ τῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Χίῳ ἐφορευούσης ἀξιοτίμου ἐπιτροπῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ τοῦ Ἀγ. Μηνᾶ δεικνύονται εἰς τοὺς ξένους τὰ ὁσα τῶν πέντε χιλιάδων ὡς ἀρνίων σφαγῆτων ἀκάκων γυναικοπαίδων καὶ ἐν τῷ ναῷ καταφαίνονται εἰστέ τὰ ἀπανθρακωθέντα αἱματα καὶ αἱ δύο ἀπανθρακωμένα μορφαί, ἡ μία εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἡ ἄλλη, ἦτις καὶ ζωηρότερα, ἔμπροσθεν τῶν βημοθῶρων, ἦτις ὑποτίθεται ἱερέως καὶ ἦτις ἐκτὸς ἀπάντων τῶν ἄλλων χαρακτηριστικῶν, τοῦ γενείου κτλ, σώζει προσέτι καὶ τοὺς τύπους τῶν ὤτων. Ἡ Μονὴ αὕτη ἢ 80—100 πατέρας τρέφουσα πρὶν τοῦ 1822 τρέφει σήμερον 4 μόνους γέροντας πατέρας ἐργαζομένους, ἱερέα δὲ ἡ νέον δοκιμον οὐδένα. Ὁ μὴ ἀναθάς εἰς τὴν πάντερον θέσιν τῆς μονῆς ταύτης εἶνε ἀδύνατον νὰ συλλάβῃ ποτὲ ἐντελῆ ἰδέαν τῆς μεγαλοφυῆς τοῦ ποιητοῦ τῶν ἀπάντων.

Ἡ Νέα Μονή.

Ἡ ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τιμωμένη Νέα Μονὴ κείται πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν μέρος τῆς νήσου δύο ὥρας περίπου μακρὰν τῆς πόλεως, ἐπὶ λόφου ἐν τῷ μέσῳ βουνῶν. Ἡ Νέα Μονὴ αὕτη ἔχει μεγάλην περίμετρον, ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῆς εὐρύσκειται ναὸς μετρίου μεγέθους σταυροειδῶς ὑποδομημένος, τοῦ ὁποῦ οἱ τοίχοι μέχρι τῶν παραθύρων κατακοσμοῦνται ἐκ μαρμάρων ὀλοπορφύρων καὶ ἐντέχνως ἐξεργασμένων. Θόλος ὑψηλὸς ἐκ μωσαϊκοῦ ὠραῖζεν ἄλλοτε αὐτὸν ἀλλ' οὗτος πλοῦν κατὰ τὰς περιστάσεις τῆς Χίου τῷ 1822 ἀνεκαινίσθη ἔλας ἄπλοῦς. Αἱ κατὰ τὰς τέσσαρας γωνίας θολοειδεῖς ἐσχαί τοῦ ναοῦ τούτου φέρουσι εἰστέ ἐμφηριδιωτὰς τὰς δεσποτικὰς ἐστῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἢ ἐν τῇ βορειοανατολικῇ λ. χ. περιστάσει τὴν Ὑπαπαντῆν

(1) Ἐν σελ. 78 στήλ. 6'. στίχ. 35. ἀντὶ φθινύπων γραπτῶν εἰς α. ρ.

τοῦ Σωτήρος ἢ ἐν τῇ νοτιοανατολικῇ τῇ Βάπτισιν ἢ ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ τῇ Μεταμόρφωσιν καὶ ἢ ἐν τῇ βορειοδυτικῇ τῇ Ἀποκαθήλωσιν. Πρὸς τοῦτοις ὁ ναὸς κοσμεῖται καὶ δι' ἄλλων τεσσάρων εἰκόνων, τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτήρος, τῆς Σταυρώσεως, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀνὰ δύο ἀπέναντι κειμένων. Ἡ ἐμφήφωσις τῶν εἰκόνων τούτων εἶνε ἀξιοθαύμαστος καὶ λίαν περιέργως ταξιθετημένη. Τὸ Ἀ. Βῆμα, εἰπὸν μοι οἱ πατέρες, εἶνε ὁ τόπος ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἡ ἀκατάφλεκτος μυρσίνη, ἐφ' ἧς ἀνεκαλύφθη ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν ἀχυράδαν τοῦ ἱεροῦ βήματος ὑπῆρχε ὀλόσωμος ἢ τῆς Θεοτόκου εἰκῶν, εἰς δὲ τὰς πλαγίας κόγχας οἱ δύο Ἀρχάγγελοι. Τριάκοντα καὶ δύο στήλαι πολύγωνοι (ἐξ ὧν τινὲς ἀντικατεστήθησαν ἐκ νέου, καταστραφείσαι κατὰ τὸ 1822) καὶ λευκαὶ κοσμοῦσι τοὺς τοίχους τοῦ Καθολικοῦ, ἀνὰ ὁκτὸ ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν ὑπῆρχουσι ὡς ἐξῆς. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κείνται τέσσαρες βίαιες, ὕψους ἐκάστη 4 σπιθαμῶν ἐπὶ ἐκάστης δὲ βάσεως ἴσταισι στήλη ὕψους 12 1/2 σπιθαμῶν καὶ περὶ αὐτὴν τρεῖς ἄλλαι λευκότεραι, ἐπὶ δὲ τῶν τεσσάρων τούτων εἶνε τοποθετημένα ἄλλα τέσσαρες ἀναλόγως λεπτότεραι τῶν ὑπ' αὐτὰς καὶ ἔχουσι ὕψος μόνον 9 σπιθαμῶν ὥστε τὸ ὕψος τοῦ συμπλέγματος οὕτως εἶπεῖν τούτου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τοῦ ἀνωτάτου σημείου αὐτοῦ εἶνε 25 1/2 σπιθαμῶν, ἐκάστη δὲ τῶν τεσσάρων πλευρῶν κοσμεῖται ὑπὸ ἐνὸς τοιοῦτου συμπλέγματος Ὁ περικαλλῆς οὗτος ναὸς, ἢ τὸ τοῦ Μονομάχου Κωνσταντίνου, τῆς συζύγου του Ζωῆς καὶ τῆς ἀποπερατωσῆς αὐτῶν καὶ τὴν ἑλὴν Μονὴν γυναικαδέλφους του Θεοδώρας φιλότιμον καὶ φιλευσεβῆς τοῦτο οἰκοδόμημα (α), σύγκειται ἀπὸ τὰ ἐφεξῆς μέρη: τὸ ἱερὸν Βῆμα, τὸ Καθολικόν, τὸν Νάρθηκα, τὸν Πρόναον ἢ Λιτὴν — ἐν ἧ πέντε μονόλιθοι κύκλοι, πορφυροὶ οἱ τέσσαρες,

(1) Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἔλαβε τὴν ἀρχὴν του ὡς ἐφεξῆς.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγονίου καὶ Μιχαὴλ τοῦ Καλαωάτου 1030 μ. Χ. ἐμόναζον τρεῖς ἄνδρες γηραιοὶ ὁ Νικήτας, ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Ἰωάννης, ἐπὶ τοῦ Προβατείου ὄρους, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποῦοι κείται ἡ Νέα Μονή, ζῶντες εἰς σπήλαια. Μίαν νύκτα εἶδον τὸ κάτω τοῦ ὄρους δάσος καιόμενον καὶ μίαν μόνην μύρτον ἀνέπαρον μείναν, εἰς τῆς ὁποίας τοὺς κλάδους ἢ τὸν κορμὸν εἶδον εἰκόνα τῆς Παναγίας. Πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ θαύματος ἔκτισαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐκκλησίαιον. Ἐτύχε κατ' ἐκείνον τον καιρὸν νὰ διατρέβῃ εἰς τὴν Λέσβον ἐξόριστος Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος, ἀδικὸς ὢν εἰστέ. Οἱ τρεῖς ἀσκηταὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ ἐπλευσαν εἰς τὴν Λέσβον καὶ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ βασιλεύσῃ. Ἐλαβὸν δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπόσχασιν (ἢ ὡς μ' εἶπον οἱ πατέρες, τον πολῦτιμον αὐτοῦ δακτύλιον), ἐὰν ἡ πρόρρησις των ἀληθεύσῃ, νὰ τοῖς δώσῃ ὄτι ἐπιθύμου. Μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀναβάσα ἡ αυτοκράτειρα Ζωὴ ἐπὶ τοῦ θρόνου μετεκάλεσε τὸν Κωνστ. Μονομάχον νὰ συμβασιλεύσῃ μετ' αὐτῆς. Τότε πλεύσαντες εἰς Κων/πολιν καὶ παρασταθέντες ἐνώπιον του οἱ τρεῖς ἀσκηταὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ οἰκοδομήσῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως ναὸν εἰς τὴν θαυματουργὸν Παναγίαν, καὶ ὁ Μονομάχος βασιλικῶς φιλοτιμηθεὶς ὑποδομήσῃ πολυτελεστάτην τὴν Νέαν Μονήν, τὴν ὁποίαν ἀπεπεράτωσε μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἢ τῆς προαποθανούσης συζύγου του Ζωῆς ἀδελφῆ Θεοδώρα. Ἡ Μονὴ αὕτη ἔλαβεν ἔκτοτε ἀμύπολλα προνόμια ἐπικυρωμένα διὰ χρυσοβούλων ἀπὸ τε τοῦς κτήτορας καὶ ἀπὸ τοῦς μετὰ ταῦτα, ἀπὸ τῶν Ἰσαὰκ Κομνηνῶν λ. χ. Κωνσταντίνων τῶν Δούκαν, Ρωμῶν τῶν Διογενῶν, Μιχαὴλ τῶν Δούκαν καὶ Νικηφόρον τῶν Βοτανειάτην καὶ ἀπὸ τοῦς μετὰ ταῦτα αυτοκράτορας καὶ Πατριάρχας τοῦ Βυζαντίου.

ὁ δὲ πέμπτος μέλας μὲ πολυχρούς ψήφους ἐν τῷ μέσῳ πεποικιλμένος, καὶ ἀξιοθέατος τι συμπλέγμα τοὺς πέντε ἄρτους τοῦ Εὐαγγελίου ὑποδηλοῦν, ἐφ' ὧν δὲ ψάλλεται καὶ ἡ Λιτὴ τῶν ἑορτῶν — τὸν Προνάθηκα, ὅστις εἰσάγει εἰς τὸν Νάρθηκα καὶ ὅστις φέρει ζωγραφήματα ἁγίων καὶ σκηνὰς τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἐν οἷς ἐξέχει τὸ ἐκτύπωμα τοῦ Σωτήρος ἡμῶν, ἐπάνωθεν τῆς πύλης τοῦ Καθολικοῦ ἐπὶ τὸ κολοσσαῖον ἐξεργασμένον, διότι τὸ μὲν πλάτος ἔχει 15 ποδῶν, τὸ δὲ μήκος 31, τὸ δ' ὕψος σπιθαμῶν 34. Τὸ μέσον τῆς στέγης ἔχει ὁ Προνάθηξ σφαιροειδῆς, τὰ δὲ πλάγια κυλινδροειδῆ, εἶνε στενόμακρος καὶ ἐξαπλοῦται πλαγίως ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἔχων καὶ θύραν μικρὰν πρὸς τὴν βορείαν πλευρὰν. Ὁ ναὸς ἔχει καὶ θέσιν τινὰ παρὰ μέρων, βορδουναρεῖον καλουμένην, ἐν ἧ ἴστανται οἱ βορδουναρεῖοι ἢ ὑπηρεταὶ τῆς Μονῆς. βορδουναρεῖους καλοῦσιν αὐτοὺς καὶ ἐν ταῖς Μοναῖς τῆς Λέσβου, τοῦ Λειμῶνος καὶ τοῦ Ὑψηλοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ ἔρει.

Μετὰ τὴν τοῦ 1822 καταστροφὴν οἱ πατέρες τῆς Νέας Μονῆς ἔπαθον τὰ πάνδεινα. Οἱ θησαυροὶ αὐτῆς, αἱ βασιλικά προσφοραί, τὰ βαρύτιμα ἱερά ἄμια, τὰ ἀρχεῖα, τὰ χρυσοβούλα, τὰ πατριαρχικά ἐγγραφα, ἡ βιβλιοθήκη καὶ πολλὰ ἄλλα σπάνια καὶ πολυτίμητα ἀνηρπάγησαν καὶ κατεκλάθησαν. Ἐν Σύρῳ ἀνευρέθη ἡ μία Κάρα τῶν τριῶν κτητόρων καὶ ἐν ἀξιοθέατον πολῦτιμον διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτοῦ βασιλικὸν πῦξι, ἄπερ οἱ ἐκεῖ τότε Χίοι ἐξηγόρασαν καὶ ἤδη ἡ Μονὴ κατέχει.

Μετὰ τὴν τοῦ 1822 καταστροφὴν οἱ πατέρες αὐτῆς παρέμειναν, μ' εἶπον, μέχρι τοῦ 24 καὶ ἰδίως μέχρι τοῦ 1830 ἐσκορπισμένοι. Σήμερον ἡ Μονὴ αὕτη ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 100—120 μοναχοὺς, οἵτινες ζῶσιν ἰδιορρυθμῶς καὶ οὐχὶ κοινοβιακῶς, καλλεργούντες τὰ διασωθέντα τῆς Μονῆς κτήματα ἀπὸ τῆς διαρπαγῆς τοῦ 1822. Ἄλλοτε ἔζων οἱ ἐν αὐτῇ ἐνασκούμενοι πατέρες κοινοβιακῶς καὶ δι' αὐτὸ ἔχει ἐκτεταμένον μαρμαρίνον τράπεζαν, εἰς ἣν δύνανται νὰ παρακαθῆσων ὑπὲρ τοῦς 150. Ἐχει δεξαμενὴν πασίμου ὕδατος ὑετίου τετραστόμου στηριζομένην ἐπὶ 8 στηλῶν. Πολλὰ μέρη αὐτῆς ἀνωρθώθησαν, ἀλλὰ τὰ πλείστα εἰστέ εἰσὶ κατεστραμμένα. Ὁ ἡγούμενος αὐτῆς κ. Νεόφυτος φέρει τὸ ἑκατοστὸν ἤδη τῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἔτος. Ἡ Νεαμονὴ τῆς Χίου δὲν παρέχει εἰς τοὺς πατέρας αὐτῆς ὅσα αἱ ἐν Λέσβῳ μοναὶ τῆς Λειμῶνος καὶ τοῦ Ὑψηλοῦ, ἀλλὰ μόνον δύο ὀκάδας ἄρτου καθεκάστην· συνεισφέρει δὲ εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς Χίου καὶ πληροῖνε εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν 25 χιλιάδας γροσίων. (α)

Ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς τῆς Χίου.

Ἀπάσης τῆς νήσου ὁ πληθυσμὸς μετὰ τῶν εἰς τὰ ἔξω ζώντων Χίων λέγεται 70,000· ἐν δὲ τῇ Χίῳ διαμένουσι 50—60 χιλιάδες, ἐξ ὧν 12 χιλ. ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, 16 χιλ. εἰς τὰ περιώνυμα μαστιγόχωρα, ἄπερ εἰσὶν 21, οἱ λοιποὶ εἰς τὰ ἄλλα 44 χωρία καὶ 6 χιλιάδες ἐν Βροντάζῳ, εἰς δὲ ὑπάρχουσι δύο δημο-

(α) Περισσότερα περὶ τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς ἴδε εἰς τὰ « ΝΕΑΜΟΝΗΙΑ » τοῦ κ Γ. Φωτεινοῦ.

τικά σχολεία τῶν ἀρρένων καὶ ἐν Περθεναγωγείον· εἰς τούτου δὲ τὴν βορ. ἄκραν ὑπὸ τὸ ἱστορικὸν ἔρος Ἔπος ὑπάρχει τὸ λεγόμενον «Δασκαλιὸς ἢ Σχολιὸς» τοῦ Ὀμήρου, ὅπερ εἶνε στρογγύλος βράχος κεκλιμένος ὀλίγον, ἔχει κύκλου περιφέρειαν, εἶνε διὰ τῆς σφύρας ὠμαλισμένος, ἔχει 25—26 παδῶν μήκος καὶ πλάτος καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ φέρεται καθέδραν λαξευτήν. ἐπ' ἧς καθήμενος ὁ Ὀμηρος ἐψάλλε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ καὶ ἀμίμητα ποιήματα, ἅπερ ὑπῆρξαν, ὑπάρχουσι καὶ ὑπάρξουσι τὸ ἄκαυστον θάμβος καὶ μελέτημα τῶν αἰώνων. Πολλοί, ἐν αἷς καὶ ὁ ἀείμνηστος Α. Βλαστός (ἴδε Χιονὰ) δὲν παραδέχονται τὴν γνώμην ταύτην, ἀλλὰ διίσχυρίζονται ὅτι τὸ ὀλίγον μακρὴν τοῦ βράχου τούτου κείμενον σπήλαιον καὶ ὡς ἡ κατοικία τοῦ Ὀμήρου ἀναφερόμενον ἦτο ναὸς τῆς Κυβέλης καὶ οὐχί ἡ ἐνδοξὸς σχολὴ τοῦ Ὀμήρου, ἐξ ἧς ἡ Χίος ἔσχε τοὺς Ὀμηρίδας τῆς. Ἡμεῖς ὡς τὴν ἔδραν τοῦ ἐνδοξοῦ ποιητοῦ διδασκόμενοι παρὰ τοῦ νεωτέρου τῆς ἐποχῆς μας Ὀμήρου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ μακάρος Ἀλεξάνδρου Σούτσου, νὰ παραδεχθῶμεν τούτον τὸν βράχον, τοὺς ἐκείνου ὑπὲρ τῆς πέτρας αὐτῆς στίχους ἀναρωτηρήσαντες,

- » Ὡ Χίος! θέλω τὴν μακρὴν
Ἐκείνην πέτραν σου ν' ἀσπασθῶ
- » Καὶ τοῦ Ὀμήρου τὴν μελωδίαν
Νὰ ἐκμυζήσω, νὰ ἐμπνευσθῶ
- » Θέλω τὴν δάφνην τοῦ νὰ μαθήσω
Καὶ τὰ δεινὰ σου νὰ τραγουδήσω,
- » Ὡς ἐτραγῆδῆσε τὰ τῆς Τροίας
Εἰς τοὺς γλυκεῖς σου κόλπους ἐντός,
- » Ὅταν αἱ κόραι τῆς Πιερίας
Ἐλεγον, ἔγραφε δὲ αὐτός. »

(Τ. Ἑλλάς σελ. 97.)

ἐπαύσαμεν μετὰ τοῦ ὀδηγήσαντος ἡμᾶς ἐκεῖ αἰδεσίμου κυρίου Λεοντίου Σακελαρίου ν' ἀσπασθῶμεν τὴν περιώνυμον ἐκείνην πέτραν μετὰ τοῦ ἀνήκοντος σεβασμοῦ, ἧςτινος ἔμμος τοῦς λέοντες, παριστάνοντας ἴσως πόδας, γεῖρας βέβηλοι κατεσπύτριψαν καὶ μόνον οἱ ὄνυχες αὐτῶν καὶ ὁ σχηματισμὸς διακρίνονται. Τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων παρημελημένην ταύτην ἱερὰν ἔδραν ἐφιλοτιμήθη ἡ φύσις νὰ στέψῃ μὲ εὐώδη ὀρίγανα, μὲ ἄγρια κρῖνα καὶ μ' ἄλλα τινὰ κισσοειδῆ φυτὰ, ἅπερ εἶνε λίαν παράδοξον πῶς ἐφύτρωσαν καὶ πῶς ζῶσι παρ' οὐδενὸς ποτιζόμενα. χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καν οὔτε μία δραξὴ χρώματος εἰς τὰς ρωγμὰς τῆς πέτρας, εἰς αὐτὰς ἐφύτρωσαν! Εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ὀμήρου ἀναδραβεῖ νερὸν θαυμάσιον, παρ' αὐτὸ ὑδρεύονται ἅπαναι σχεδὸν αἱ οἰκογένειαι τῆς Χίου κατὰ τὸ θέρος, καὶ τὸ ὅποιον πρὶν τοῦ 22 ἐπεμπον εἰς Χίον ὡς δῶρον μετὰ τῶν ἄλλων προϊόντων τῆς νήσου εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον.

IV

Ἐκπαίδευσις.

Ἀπεντες αἱ μαθηταὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τοῦ γυμνασίου τοῦ ὑπὸ τοῦ γεραροῦ καὶ πολιότροχος γυμνασιάρχου κ. Γ. Σουρία, τοῦ τοσοῦτον εὐδοκίμως ἐν Σόφῳ ἄλλοτε ἐπὶ πολλὰ ἔτη γυμνασιάρχισαντος καὶ πολλοὺς τῆς μεγαλοπύλου

Σμύρνης ἱατροὺς γραμματίσαντος (ἐν αἷς οἱ ἀξιότιμοι ἱατροὶ Μιλτιάδης Ἐμμανουήλ, Καλλιγῆς, Μύρων καὶ οἱ λοιποὶ) εἶσιν 700. Εἰς τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ περθεναγωγεία τῆς Χίου προϊόντων ὑπὲρ τὰ 300 κορᾶσια.

Ἡ βιβλιοθήκη.

Οἱ φιλότιμοι Χίοι τῆς προνοίας τοῦ κ. γυμνασιάρχου Γ. Σουρία καὶ τῆς ἐφορίας ἀνωκοδόμησαν λαμπρὰν τετραγώνων αἰθυσαν καὶ κατεκόμησαν αὐτὴν διὰ θέσεων πολλῶν βελόνων, ἐν αἷς ἐταξίθετησαν τὰς ἐννεὶα χιλιάδας τόμους αὐτῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίπεται καὶ ἡ τοῦ μακαρίτου Κοραῆ, ἀξιόλογος καὶ σπινθὴ βιβλιοθήκη, ἐν ἧς εὐρίσκεται καὶ τὸ πᾶν σπουδαῖον «Description de l' Egypte ou recueil des observations et des recherches, qui ont été faites en Egypte pendant l' expédition de l' armée Française — publié par ordre du gouvernement, — A Paris de l' imprimerie Royale » εἰς φύλλον μέγιστον καὶ ἀπὸ τόμους 30 συνιστάμενον.

Διὰ τὴν ταξίθετησιν τῶν βιβλίων καὶ τὴν διακόμησιν τῆς βιβλιοθήκης προσεκλήθη ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Πολίτης ἐπιτήρτης, ὅς κατέγεινε τρεῖς ὅλους μῆνας ταξίθετων καὶ καταγράφων τοὺς καταλόγους αὐτῶν, οὕστινας ἤδη καὶ εἰς σφῆς ἐν Ἀθήναις ἀνέδεικε δαπάνη τοῦ γυμνασίου τῆς Χίου.

V

Οἱ ἐν Χίῳ νεοὶ κ. λ.

Ἡ πληθὺς τῶν ἐν Χίῳ νεῶν ἐμβάλλει εἰς ἀπερίαν τὸν ξένον. Ἐν Χίῳ ἐκάστη μεγάλη οἰκογένεια, λέγουσιν, εἶχε τὸν ναὸν τῆς καὶ τὸν ἱερέα τῆς. Ἀπίστη τῆς Χίου οἱ ναοὶ ἀνεβίβον εἰς τοὺς 700, ἡ δὲ πρωτεύουσα πρὶν τῶν 22 εἶχεν 66, καὶ ἤδη ἔχει οὐχί ὀλίγους. Ἡ πρωτεύουσα, ἔλαγέ μοι ὁ ἀξιόπιστος καὶ ἀξιότιμος γέρον κ. Β. Πατόνας, εἶχε πρὶν τῆς καταστροφῆς ὑπὲρ τοὺς 100 ἱερεῖς καὶ 25 διακόνους· εἰς δὲ τὰς ἐξοχὰς καὶ τὰ χωρὶς ἀναλόγως τῶν ἐκκλησιῶν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν καὶ ἦτο καὶ εἶνε εἰσὶ μέγας.

Ἐγρουσιν οἱ φιλόκαλοι Χίοι νεκροταφεῖον πρὸς τὴν νοτιαν ἄκραν τῆς πόλεως καὶ ἐν αὐτῷ κομῶν ἐκκλησιῶν, ὁπισθεν δ' αὐτοῦ αἰθουσαν τετραπλευρον καὶ νεώδημον, ἧς φέρεται εἰς τὰς τέσσαρας αὐτῆς πλευρὰς (τοιχοῦς) θήκας σχηματιζούσας 5—6 μέχρι τῆς στέγης σειράς· ἐκάστη δὲ σειρά φέρεται 7—8 στρογγυλὰ κεινὸν κρημνισμένα, εἰς ἅπερ περικλείουσι τὰ ὀστᾶ τῶν προσφθίων νεκρῶν των, αἱ ἐπίσημοι οἰκογένειαι.

Προϊόντα τῆς Χίου.

Ἡ τοσοῦτον εὐνοϊκὸν τὸν οὐρανὸν ἔχουσα καὶ ὑπὸ τῶν συγκερασμένων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου φωτιζομένη καὶ θαλαπρόμη Χίος ἔχει τὴν ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσομένην βλάστησιν πλουσίαν καὶ ποικίλην. Εἰς τὸν ὕμνον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπερ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ὀμηρον, καλεῖται λιπαρωτάτη καὶ τὸ ἐπίθετον τοῦτο δὲν εἶνε δι' αὐτὴν οὔτε κολακεία οὔτε μῦθος ποιητικὸς, διότι ἐκτὸς ἀπάσης τῆς ἄλλης καλλιερρησίμου γῆς ἔχει ἡ Χίος κήπους περίκτους ἐκτάσεως στρεμμάτων 3000, αἱ ὅποιοι τρέφουσιν ὑπὲρ τὰς 300, 000 λεμονο-πορτοκαλιόδενδρα, ἅπερ ποτίζουσι περὶ τὰ 700

μάργγα, ἐργαζόμενα ἢ στρεφόμενα κατὰ μέσον ὄρον δέκα ὥρας τὸ ἡμερονόκιον. Τὸ προϊόν τῶν χρυσομήλων καὶ τῶν λεμονίων ἀναβαίνει εἰς 40 ἑκατομμύρια· ἐκτὸς αὐτῶν ἐξίται ἡ Χίος 30 χιλ. ὀκτώδας μαστίχης, 150 χιλ. ὀκτῶ. τῶν εὐθράστων καὶ περιζήτητων ἀμυγδαλίων τῆς, 50 χιλ. ὀκτῶδας ἐλαίου, γλυκολέμονα, σῦκα καβούρια λεγόμενα, κρασί, μέλι, μαλλόν, ρακὴν ἀπλὴν καὶ τὴν περιφημὸν μαστιχῆν, κηρὸν κτλ.

Βιομηχανία Χίου.

Τὰ πρῶτα τῆς σημερινῆς βιομηχανίας τῆς Χίου εἶδη τὰ δερμάτα, ὧν ἡ ἐξαγωγή εἰσάγει εἰς Χίον περὶ τὰ 4 ἑκατομμύρια, τὰ καρβόπανα, οἱ ἐμποτῆται τῶν Ἀρμενίων, οἱ πίθοι, στᾶμα καὶ ἄλλα διάφορα ἀγγεῖα. Ἐσχάτως ἀνευρέθησαν μέταλλα ἀντιμονίου καὶ παρὰ τοῦ κ. Θεοδώρου Κιτροέρ, διεργητικῆς τοῦ διοικητηρίου, καθάνθησαν.

Ναυτικόν.

Ἐν Χίῳ κατασκευάζονται κατ' ἔτος δέκα πλοῖα καὶ τὸ ὅλον τῶν πλοίων αὐτῆς ὑπερβαίνει τὰ 300 (ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τῶν ἐν Μιτυλήνῃ πατριωτῶν), ἐξ ὧν τὰ 110 βρίσκαι καὶ βομβάρδοι, τὰ δὲ λοιπὰ σερνίκια καὶ περᾶματα. Τὰ μεγαλύτερα ἐξ αὐτῶν ἐνεργοῦσι ναύλους, τὰ δὲ μικρότερα ταξιδεύουσι πρὸς ἔξω αὐτῶν λογαριασμῶν. Τὰ ὅλον τῶν κεφαλαίων, ἅπερ ἀπαχολοῦνται εἰς τὸ ναυτικόν, εἶνε 30 ἑκατομμύρια.

Ἀσφαλιστικὰ καταστήματα

Ἐν Χίῳ ὑπάρχουσι πέντε ἀσφαλιστικὰ καταστήματα πλοίων διὰ μετοχῶν, ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῇ ξένων ὑποκαταστημάτων. Θαυμαστικὰ καὶ ἐπιζήλος εἶνε ἡ πρόνοια τῶν δυναμένων Χίων ἀπέμναντι τῆς ὡς πρὸς τοῦτο ἀδιαφορίας τῶν γειτόνων αὐτῶν Μιτυληναίων.

Διαίσεις Χίου.

Τὰ κυριώτερα τμήματα, εἰς α ἡ πόλις τῆς Χίου διακρίεται εἶσιν ἡ Ἀπλωταρῖα, ὁ Ἐγκρεμὸς, τὸ Παλαιόκαστρον καὶ ὁ κάτω Γαλιός. Τὸ Φρούριον τῆς Χίου δὲν εἶνε πολλοῦ λόγου ἀξίον. Ἐν αὐτῷ δὲ παραμένουσιν αἱ 70—80 καὶ μόναι Ὀθωμανικαὶ τῆς Χίου οἰκογένειαι. Τὸ διοικητήριον τῆς Χίου εἶνε νεώδημον καὶ περικαλλέστατον. Ἡ Χίος διὰ τὰ τῆς ἐκπαιδύσεως, τοῦ νοσοκομείου καὶ τοῦ λωδοκομείου ἐξοδεύει περὶ τὰς 3 χιλιάδας λίρας· τὸ αὐτὸ δὲ ποσὸν περίπου θέλουσι καὶ τὰ ἐν Μιτυλήνῃ φιλάνθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα. Ἡ Χίος ἔμμος εἶνε οὐχί μόνον γενναιωτέρα ἀλλὰ καὶ κοινωνοφελεστέρη διότι οὐδέποτε κατεδέχθη νὰ ἐπιβρῆνῃ μὲ διδάκτρα τοὺς ἀπὸ τὰ χωρὶα τῆς μαθητὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τὴν Κρήνην (Τζεσμέ), Ρόδον, Καλλιπόλιν, Σάμον κτλ. μέρη εἰς τὸ γυμνάσιον αὐτῆς ἐκπαιδευόμενος.

Ἐν Χίῳ ὑπῆρχεν αὐτοδιοικητικὸν προνομιοῦχον σύστημα, εἰς δ καὶ μόνον βρεῖλεται, λέγουσιν, ἡ αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ, ὁ πλουτισμὸς τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἐν μέρει ἀνάκτησις τῶν κατὰ τὴν μεγάλην καὶ μοιραίαν ἐκείνην πανωλεθρίαν ἀπολεσθέντων

καὶ καταστραφέντων. Τὸ σύστημα τοῦτο καθήργησεν ἡ Σ. Κυβέρνησις πρὸ 4—5 ἐτῶν καὶ ἐξίτωσε τὴν ἄλλοτε προνομιοῦχον Χίον πρὸς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τῆς εὐρείας αὐτοκρατορίας Τῆς.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ περιώνυμος, ἡ πολυπαθὴς Χίος, ἡ πρὸς ἑξ ἄλλας πόλεις διακρίλονεικούσα τὴν γέννησιν τοῦ Ὀμήρου, εἰς οὕτινος τὴν ἔδραν ἡ τὸ Δασκαλιὸς ὄπταν πρὸ ἐτῶν προσήλθεν ὁ νέος τῆς Ἑλλάδος Ὀμηρος, ὁ ἀθάνατος Ἀλεξάνδρος Σούτσος, ἀνερώνησεν ἐνθουσιῶν πρὸς τὸν ἀπόντα θεὸν τῆς ποιήσεως:

- « Τὴν πηγὴν σου ὡς ὁ Νεῖλος, Ὀμηρε, εἰς σκότος κλειών,
- » Νὰ ἐρίξωσι τὴν δόξαν τῶν λαμπρῶν σου γενεθλίων
- » Ἐπὶ πόλεις θεωρεῖς.
- » Ἀλλὰ σὺζετι ἡ ἔδρα, ἔπου ἐραφώδεις, κοίλη,
- » Κοίλη, ἐπειδὴ ὡς γίγας εἰς τὰ κέτρινα τῆς χεῖλη
- » Ἐπεκάθησες βαρὺς. »

(Τ. Ἑλλάς σελ. 120.)

Ποιμένος ἀξιούνται οἱ φιλογενεῖς καὶ φιλοπρόδοι Χίοι τοῦ ἀρίστου καὶ τὰ μάλα πεπαιδευμένου καὶ διακεκριμένου μεταξὺ ἀπάντων τῶν τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀρχιερέων, τοῦ γλαφυρώτατον, δεινὸν καὶ ἀκούραστον κάλαμον ἔχοντος Σ. Γρηγορίου, τοῦ γρηγόρου δὸς εἰπεῖν καὶ ἀκαμάτου συγγραφέως τῶν ἐφεξῆς ἔργων. α.) «Περὶ ἐνώσεως τῶν Ἀρμενίων μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπὸ Γρηγορίου Μητροπολίτου Χίου τοῦ Βυζαντίου φιλοτίμου δαπάνη τῶν ἀδελφῶν Σουβατζόγλου καὶ Σας. ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνωτίου Κορομηλᾶ 1871.» β.) «Ἡ φωνὴ τῆς ὀρθοδοξίας ἐν Χίῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Μ. Προκίδου 1863 οὕτινος τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν προσεκτικὴν μελέτην καὶ σπουδὴν διὰ τὸ οἰκοδομητικὸν αὐτοῦ συνιστάμεν εἰς πάντας γ.) Τὰ δύο ὑπομνήματα πρὸς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν κατὰ τῆς μεθοδοσίας τοῦ ἱεροῦ Κλήρου ἐν Χίῳ, ἐκ τῆς τυπογραφείας Κ. Α. Λαμιανοῦ τὸ 1866 συγγραφέντα καὶ κατὰ τὸ 1872 ἐκδοθέντα.

δ.) Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων 9 Ἀπριλίου 1872 ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως «κατὰ δευσιδαιμονίων καὶ προλήψεων». Καίτελος «ε.) Τὸ «Ἑλληνικὸν πνεῦμα» ἦτοι σχέσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν ὀρθοδόξιαν, πραγματεία ἧς τοσοῦτον ἐθελῆς τὸν σοφὸν καὶ σεβάσιμον φίλον τῆς Α. Σεβ. τὸν κ. Γ. Ουίλλιαμ διδάκτορα τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας (Kambridge), ὥστε οὐχί μόνον Ἀγγλιστὶ μετέφρασεν αὐτὴν ἀλλὰ καὶ προσεφώνησεν εἰς τὸν Σ. Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ὀξωνίας, μέγαν ἱερέα τῆς βασιλείας.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀγίου Χίου ἐκπονηθὲν τοῦτο «Ἑλληνικὸν Πνεῦμα» μεταφερόμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν «Μέντορα» καὶ φιλοδωροῦμεν αὐτὸ τοῖς φίλοις ἀναγνώστασις αὐτοῦ μετὰ τῆς σ. εἰκόνας τοῦ ἱεροῦ συγγραφέως, παρακαλοῦντες αὐτοὺς, ἵνα συνεχῶνται μεθ' ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων νὰ ἀποκτήσῃ ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἡ φιλόστοργος καὶ φιλόστοκνος σεμνὴ Θεία Μητέρα, τοσοῦτα τέκνα ἕμοια τῷ Ἀγίῳ Χίῳ, πολλοὺς τοιοῦτους ἀξίους καὶ ἐμβριθεῖς σοφοὺς ἱερέας, ἵνα ἐξηγῶσι τὰ λογικὰ ποίμνια αὐτῶν εἰς νομὰς σωτηρίους.

Δ. Α. Μ. Χ α ρ ι κ λ ῆ ς.

Ο ΧΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ.

„ Πλατύναι ο Θεός τῷ Ἰάκωβ καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σήμ. „ (Γεν. Θ'. ἔδαφ. 27).

Ἐν τῇ κατὰ τὴν 30 Ἰανουαρίου ἐπετείῳ ἑορτῇ τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων ὠμίλησα περὶ τῆς σχέσεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας πρὸς τὴν Ὀρθοδόξιαν, ὑποδείξας τὴν ἀνάγκην τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστημονικῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς μόρφωσιν χρηστῶν πολιτῶν καὶ ἐναρέτων Χριστιανῶν. Συνεχίζων δὲ τὸν λόγον θέλω

ὁμιλήσει καὶ σήμερον κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν δημοσίων ἐξετάσεων περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος πλατύτερον.

Πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἐμφύτων ροπῶν καὶ ἰδιοτήτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ περὶ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ ἐν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ θρησκείᾳ πρὸς τὸ Ἀσιατικὸν καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸν πνεῦμα.

Καὶ δεύτερον περὶ τῆς θείας καὶ οἰκουμενικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μαρτυρουμένης ἕκ τε τοῦ συμφαινοῦ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων καὶ ἕκ τῆς ἀναλογίας καὶ ἁρμονίας τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ.

Ἐκ δὲ τῆς ἐρεύνης τῶν θεωρημάτων τούτων ἀποδειχθήσεται ἐναργῶς ἡ σχέσηις τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν Ὀρθοδόξιαν, καὶ ἐπομένως ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ φιλοσοφικῆς σπουδῆς

καὶ μελέτης τοῦ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων, θεωρητικοῦ τε καὶ πρακτικοῦ, ὡς τὰ μέγιστα συντελοῦσθαι οὐ μόνον εἰς μόρφωσιν ἐθνικὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς διάπλασιν θρησκευτικὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Καὶ δὴ ἀρχομαι, ἐπικαλούμενος τὴν ὑμετέραν προσοχὴν.

§. 1. Ὁ μέγας φυσιοδίφης τῆς ἀρχαιότητος Ἀριστοτέλης τοιάνδε τινὰ ψυχολογικὴν διάκρισιν τῶν ἐθνῶν ἐν τοῖς Πολιτικοῖς ποιεῖται. Τὰ ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις ἔθνη καὶ τὰ περὶ τὴν Εὐρώπην, λέγει, εἰσὶ μὲν πλήρη θυμοῦ, ἔτι ἀνδρεία, ζωηρὰ καὶ δραστήρια, ἀλλ' ὅμως ὑποδεέστερα τῶν Ἀσιανῶν κατὰ τὴν διάνοικαν καὶ τέχνην καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶ μὲν ἐλεύθερα, ἀλλ' ἀπολίτευτα καὶ ἀνίκανα ἀρχειν τῶν πλησίων. Τὰ δὲ τῆς Ἀσίας εἰσὶ μὲν διανοητικὰ καὶ τεχνικὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἄθυμα, ἔτι ἀδρανῆ, στάσιμα καὶ ἀκίνητα, καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε δούλα. Τὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων γένος, καθὼς κεῖται ἐν τῷ μέσω τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας γεωγραφικῶς, οὕτω μετέχει καὶ τῆς φύσεως ἑκατέρων, ἐπειδὴ καὶ ἐνθυμὸν ἔστι καὶ διανοητικόν διό περ καὶ ἐλεύθερον διατελεῖ καὶ ἀριστα πολιτεύεται καὶ δύναται ἀρχειν πάντων, μίαν συγκροτοῦν πολιτείαν (1).

§. 2. Καὶ ἀληθῶς παρὰ μὲν τοῖς Ἀσιανοῖς ἅπαντα ἡ πολιτικὴ ζωὴ συγκεντροῦται ἐν ἐνὶ ἀπολύτῳ ἀρχοντι· οὐδενὶ ἐξἑστι συζητεῖν ἢ ἐπικρίνειν τὰς πράξεις αὐτοῦ, ἀλλ' ἅπαντες ὁρμίσουσι τυρῶς καὶ ἀπαθῶς τῷ τυραννικῷ αὐτοῦ νεύματι ὑπέκειν. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις ἑσπερίοις ἔθνεσι, Κελτοῖς, Βρεταννοῖς, Τεῦτοσι καὶ τοῖς ἄλλοις φραγκικοῖς λαοῖς ὑπερεκράτει ἡ ἀτομικότης, ὁ ἄγριος ἐγωισμὸς καὶ ἡ ἀλόγιστος ἀτομικὴ ἀνεξαρτησία (τοῦθ' ἔπερ δηλοῖ καὶ τὸ κοινὸν ἀπάντων τῶν ἑσπερίων ἐθνῶν ἐπώνυμον φράγκος = ἐλεύθερος). Ἐκκστὸν ἄτομον ἔζη καθ' ἑαυτὸ ἐν τῇ μικρᾷ αὐτοῦ γωνίᾳ, περιθάλλον τὰ ἴδια φρονήματα καὶ σταθμίζον τὰ κίνητα κατὰ τὸ ἴδιον συμφέρον, οὐδέποτε δὲ κατὰ τὸ κοινὸν ἀγαθόν. Παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιν, ὡς ἐνθύμοις ἅμα οὖσι καὶ διανοητικοῖς κἀντεῦθεν ἀποτελοῦσι μέγα τι κοινωνικὸν ὄλον, ὅφ' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος καὶ αἰσθήματος ἐμφοροῦμενον, ἀμρότερον τὰ ἀντίρροπα ἐν ἁρμονίᾳ συνηνοῦντο, οὔτε τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἢ ἀτομικότητος ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀναιρουμένης οὔτε τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ ἐνότητος ὑπὸ τῆς προσωπικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας ψήφου ἐκμηδενίζομένης.

§. 3. Τὸν χαρακτῆρα τῆς ἑναρμονίου Ἑλληνικῆς πολιτείας καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ὀρίζει ὡς ἐφεξῆς: « Πολιτεία ἀλάνθαστος

ἢ μαθηματικῶς περιφέρειαν καὶ κέντρον ἔχουσα καὶ διὰ μυριοπληθῶν ἀκτίνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαίνουσα· ἢ δὲ θάτερον τούτων μὴ ἔχουσα, εἰ ἐγγυωρεῖ τούτο τῇ διανοίᾳ, ἐστὶν ἡ κέντρον ἄνευ περιφερείας ἢ περιφέρεια ἄνευ κέντρον, πολλὰ τὰ ἀτάθλα ἐπάγουσα. » Ἐνθα τὸ μὲν « κέντρον » δηλοῖ τὴν εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν ἔλλογον ὑποταγὴν, τὸ εἰς τὰς πατριῶς παραδόσεις σέβας καὶ τὴν εἰς τοὺς κειμένους νόμους πειθαρχίαν. Αἱ δὲ « μυριοπληθεῖς ἀκτίνες » τὴν βαθείαν συναίσθησιν τῆς ἀτομικότητος, τὴν ἐλευθερὰν συζήτησιν καὶ τὴν καθολικὴν ζωὴν καὶ ἐνέργειαν τῶν πολιτῶν. « Ὅστε λοιπὸν ἢ μὲν Ἀσιανὴ κοινωνία ἐστὶ, κατὰ Κλεόβουλον, κέντρον ἄνευ περιφερείας ἢ, κατ' Ἀριστοτέλην, διάνοια ἄνευ θυμοῦ· ἔτι πολιτικὴ ἐξουσία ἄνευ κοινωνικῆς ζωῆς· αἱ δὲ τῶν φραγκικῶν λαῶν κοινωνίαι, τοῦναντίον, περιφέρεια ἄνευ κέντρον, θυμὸς ἄνευ διανοίας, τουτέστι κοινωνικὴ ζωὴ ἄνευ πολιτικῆς ἐνότητος « πολλὰ τὰ ἀτάθλα ἐπάγουσαι »· ἢ δὲ τῶν Ἑλλήνων πολιτεία λογικῶς συναρμολογεῖ καὶ ἐν ἀσυγχύτῳ ἐνώσει ἀμρότερον τὰ ἀντίρροπα συνάπτει, κέντρον καὶ περιφέρειαν, διάνοικαν καὶ θυμὸν, πολιτικὴν πειθαρχίαν καὶ ἀτομικὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἡ μὲν τῶν Ἀσιανῶν ἐστὶν ἐνότης ἄνευ ποιικιλίας, καὶ ἐπομένως κοινωνία ἀπροσώπων δούλων καὶ ἀδραπέδων· ἢ δὲ τῶν ἀρχαίων ἑσπερίων λαῶν ποιικιλία ἄνευ ἐνότητος, καὶ ἐπομένως κοινωνία ἀγρίων ἢ δὲ Ἑλληνικὴ ἐνότης ἐν ποιικιλίᾳ, καὶ ἐπομένως κοινωνία ἐμπρέπουσα εἰς ὄντα λογικὰ καὶ θεοείκελα, δεδημιουργημένα δηλονότι κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ, ἐν οἷς ἔττον ἀμυδρῶς ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς κτίσμασιν ἀπινδαλματίζεται ἡ ἀπόρρητος Τριαδικὴ Ἀρμονία ἢ τῶν πάντων γενέτειρα καὶ δημιουργός.

§. 4. Καὶ ἡ μὲν Ἀσιατικὴ ἢ « βρεβερικὴ, κατ' Ἀριστοτέλην, παμβασιλεία », ὡς μηδενίζουσα τὴν πολιτικὴν ζωὴν καὶ ἐνέργειαν τῶν ἀτόμων καὶ συγκεντροῦσα αὐτὴν ἐν ἐνὶ δεσπότῃ καὶ τυραννῷ, ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ἐλαττικὴν ἢ κεντρομόλον δύναμιν, ἣτις ἀναιρετικὴ ἐστὶ τῆς τοῦ παντός ἁρμονίας, ἅτε δὴ τείνουσα εἰς τὸ καταστρέψαι τὴν ποιικιλίαν τῶν ὄντων καὶ συμπύξαι αὐτὰ εἰς ἐν ἀπειρομέγεθος ἄτομον ἄστρον καὶ ἀνείδειον· ὁ δὲ πάλιν κοινωνικὸς τῶν ἑσπερίων ἐγωισμὸς, ὡς καταστρέφον τὴν πολιτικὴν ἐνότητα, ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ὠσττικὴν ἢ κεντρομόλον δύναμιν, ἣτις ἐπίσης ἐστὶ τοῦ παντός ἀνατρεπτικὴ, ἅτε δὴ τείνουσα εἰς τὸ διαρρῆξαι τὴν τῶν ὄντων ἐνότητα καὶ κατατμηματῆσαι αὐτὰ εἰς ἄπειρα τὸν ἀριθμὸν ἄτομα ἄμορφα καὶ ἀνεῖδα· ἢ δὲ ἀδελφικὴ καὶ ἰσότητος Ἑλληνικὴ πολιτεία, ὡς ἀσυγχύτως συνάπτουσα τὰ ἀντίθετα ἄκρα, τὴν αὐθεντίαν τῶν πατρῶν ἢ τὴν πολιτικὴν πειθαρχίαν, καὶ τὴν ἀτομικότητα ἐνός ἐκάστου τῶν πολιτῶν, ἀναμριλέτως ἐστὶν ἡ μονη λογικὴ καὶ ἀλάνθαστος, κατὰ Κλεόβουλον, πολιτεία, ὡς κέντρον καὶ περιφέρειαν ἔχουσα, καὶ ἐπομένως ἀναλογουσα πρὸς τὰς δύο ἀντιρροπούς δυνάμεις τῆς φύσεως, τὴν κεντρομόλον καὶ τὴν κεντρομόλον, τὰς ἐν λόγῳ τινὶ γεωμετρικῷ συναρμολογουμένης, δι' ὧν αἱ παναρμόνιοι τῶν οὐρανίων σωμάτων τροχιαὶ περιγράφονται καὶ ἡ δὴ ζωὴ τῆς φύσεως ἐκπορεύεται.

§. 5. Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς δημοκρατουμένης Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς μοναρχουμένης καὶ Ὀμηρι-

(1). « Περὶ τοῦ πολιτικοῦ πλήθους τίνα μὲν ὄρον ὑπάρχειν γρή, πρότερον εἰπομένους δὲ τίνας τὴν φύσιν εἶναι δεῖ, νῦν λέγομεν. Σχεδὸν δὴ κατανοήσειεν ἂν τις τοῦτο γε βλέψας ἐπὶ τε τὰς πόλεις τὰς εὐδοκίμουσας τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὡς διηλείπεται τοῖς ἔθνεσι. Τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις ἔθνη καὶ τὰ περὶ τὴν Εὐρώπην θυμὸς μὲν ἐστὶ πλήρης, διανοίας δὲ ἐνδεέστερα καὶ τέχνης· διό περ ἐλεύθερα μὲν διατελεῖ μάλλον, ἀπολίτευτα δὲ, καὶ τῶν πλησίων ἀρχειν οὐ δυνάμενα. Τὰ δὲ περὶ τὴν Ἀσίαν διανοητικὰ μὲν καὶ τεχνικὰ τὴν ψυχὴν, ἄθυμα δὲ, διό περ ἀργόμενα καὶ δουλεύοντα διατελεῖ. Τὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων γένος, ὡς περ μεσεῖ κατὰ τοὺς τόπους, οὕτως ἀμρόν μετέχει. Καὶ γὰρ ἐνθυμὸν καὶ διανοητικόν ἐστὶ· διό περ ἐλεύθερόν τε διατελεῖ καὶ βέλτιστα πολιτευόμενον καὶ δυνάμενον ἀρχειν πάντων, μίαν πογγάνον πολιτείαν ». (Πολιτ. βιβλ. Ζ'. κεφ. στ')

τύχαι του πολέμου εἶνε ἄγνωστοι καὶ ὅσον τὸ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας κέρδος οὐτιδανόν, τόσον οἱ ἐκ τῆς ἀποτυχίας κίνδυνοι μεγάλοι· διὸ ὅσον τὸ κατ' αὐτούς, μακροθυμότες τὰ πλοῦτην τοῦ ἐγθροῦ, δὲν θὰ περιμείνωσιν ὅπως οὗτος εἰσβάλῃ εἰς τὴν χώραν των, ἀλλὰ θὰ βαδίσωσι πρὸς τὰ λίβυρα, τὰ ὁποῖα ὁ πόλεμος οὗτος τοῖς ὑπόσχεται.» Ἡ ἀπειλή αὕτη δὲν ἔμεινε ἀνευ ἀποτελέσματος. Πληροσφρηθεὶς ὅτι ἐπῆρχοντο δρομικῶς κατ' αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος ἐπέβη εἰς φυγὴν, ἀφήσας τὸν στρατὸν καὶ τὰς ἐπισκευὰς του, καὶ ἀπῆλθε τρέμων εἰς τὰ κράτη του. Οἱ Σκύθαι, ὧν τὴν εἰς Αἰγύπτον εἰσβολὴν ἐμπόδισαν τὰ ἔλη, ἐπιστρέφουσιν ὀπίσω, ὑποτάττουσι τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν ὑποβάλλουσι μέτριόν τινα φόρον, μάλλον πρὸς ἔνδειξιν τῆς δυνάμεώς των ὡς κερδῶν τῆς νίκης των. Ἐπὶ χίλια καὶ πεντακόσια ἔτη ἡ Ἀσία ἐπλήρουν τὸν φόρον τούτου. Τὴν ἡλευθέρωτε δ' ἀπ' αὐτοῦ Νίνος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας.»

Πλὴν εἰς τίνα ἐποχὴν ἐγένετο τὸ μέγα τοῦτο συμβεβηκός; Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Βόλνεϋ ὁ Νίνος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀσσυρίας τὸ 1237 π. Χ., κατὰ δὲ τὸ 1232 μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Νίνου ἤρξατο ἐν Αὐδίᾳ ἡ τῶν Ἡρακλειδῶν μοναρχία, ἧτις ἀπεδίωξε τοὺς Σκύθας ἐκ ταύτης τῆς χώρας. Ἄν λοιπὸν προσθέσωμεν 1500 ἔτη εἰς τὰ 1232, εὐρίσκωμεν ὅτι ὁ Σέσωστρις ἐκυρίευτε τὴν Μικρασίαν πρὸ τοῦ 2732 πρὸ Χριστοῦ, χρονολογίας μόνον κατὰ δεκαπέντε ἔτη ὑπερβαίνουσας τὴν τῆς ἀναβάσεως τοῦ Σέσωστριος εἰς τὸν θρόνον, γενομένης κατὰ τὰ Αἰγυπτιακὰ μνημεῖα τὸ 2717, καθὼς ἀναφέρει ὁ Βυνσένιος (Bunsen). Ἄλλ' ἡ χρονολογικὴ αὕτη διαφορά ἀυξάνει· ἔστι ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ὁ Σέσωστρις δὲν ἐξεστράτευσεν κατὰ τῶν Σκυθῶν εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάστασίν του· συμβιβάζεται ὅμως, ἂν δὲν ἐκλάθωμεν μετ' ἄκρας αὐστηρότητος τὰ 1500 ἔτη τοῦ Τρώγου Πομπηίου. Ἐχομεν λοιπὸν τὸν περίεργον τούτον συγχρονισμόν ὡς σπουδαῖον ἱστορικὴν στήλην, καὶ συναίμα τὸ ἀνάγλυφον τοῦ Νουμφαίου, τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς ἀντέστη εἰς τὰς προσβολὰς τῶν αἰώνων, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις τῶν λεγομένων τοῦ τε πατρὸς τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ Τρώγου Πομπηίου.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΣΤΙΝ ΚΑΙ ΕΣΘΗΡ.

Ἄσσυρος ἢ Ἀρταξέρξης, εἰς τῶν διαδόχων τῶν Περσῶν βασιλέων, ἔδωκε ποτὲ μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον ἐν τῷ λαμπρῷ κήπῳ, τῷ ὄντι πρὸς τὸ ἐν Σούσοις παλάτιόν του. Εἰς τὰς ἐν τῷ κήπῳ τούτῳ μαρμαρίνους στήλας ἦσαν πανταχόθεν ἀναπεταμένα λευκά, πορφυρόχροα καὶ ρυρνώχροα παραπετάματα, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος. Αἱ τράπεζαι καὶ αἱ ἔδραι ἦσαν πλουσίως με χρυσίον κεκοσμημέναι· οἱ δὲ πίνοντες ἐκ χρυσῶν ἀγγείων ἔπινον. Ἀλλὰ τὸ κάλλιστον παντῶν τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ τραπέζῳ χρυσῶν σκευῶν ἦτον, ὅτι κινεῖς δὲν ἐδίχζετο

ὑπὸ τινος νὰ πῆ ὑπὲρ τὸ μέτρον. Ὁ φιλόνητος οὗτος βασιλεὺς εἶχε προσκαλέσει εἰς τὸ δεῖπνον τοῦτο καὶ τοὺς πλείστους τοῦ λαοῦ του. Ἡ δὲ βασίλισσα Ἀστὶν ἔδωκε καὶ αὕτη δεῖπνον εἰς τὰς κυρίας ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ. Ἡ ἐορτὴ αὕτη διήρκεσεν ἑπτὰ ἡμέρας. Τὴν δὲ ἑβδόμην ἡμέραν, εὐθυμῶς κατ' ὑπερβολὴν γενόμενος ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ ἐμμανισθῇ καὶ ἡ βασίλισσα μετὰ τὸν βασιλικὸν καλλωπισμὸν τῆς εἰς τὸ συμπόσιον μεταξὺ τοῦ εὐδαίμονος λαοῦ του. Ἄλλ' αὕτη δὲν συγκατένευσε νὰ ἐμμανισθῇ, διότι ἦτο λίαν ὑπερήφανος. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὀργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἀπέβαλε τὴν βασίλισσαν Ἀστὶν καὶ ἀπεράσισε νὰ δώσῃ τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἀξίαν εἰς ἄλλην, μετριοφρονεστέραν αὐτῆς.

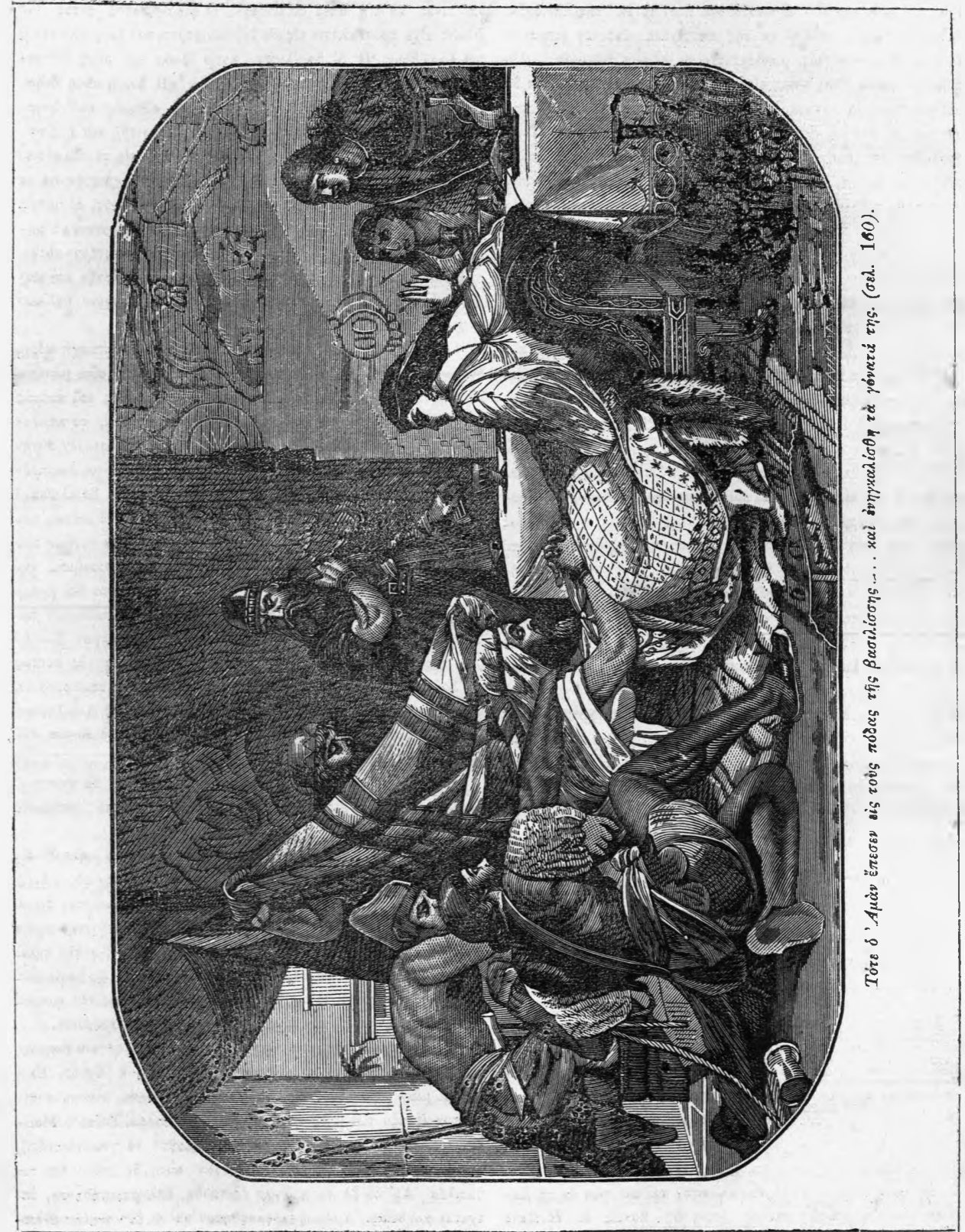
Οὕτω πολλὰς ἡ ὑπερηφάνεια ἐνός ἀνθρώπου ἐτάραξε καὶ κατέστρεψε μάλιστα τὴν λαμπροτέραν ἐορτὴν καὶ εὐωχίαν πολλῶν ἀνθρώπων!

Ἐν Σούσοις ἔζη κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ μία πτωχὴ κῆρη, ὀνόματι Ἐσθήρ, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα. Ταύτην δὲ εἶχεν υἱοθετήσῃ Μαρδοχαῖος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς τῆς. Ἦτο δὲ πέραν λόγου ὠραία καὶ χαριστάτη καί, τὸ κάλλιστον, αὐτόχρημα ἀθώτης καὶ σεμνότητος, ὅπερ καθίστανεν αὐτὴν πλέον ἐξίεραστον. Πολλὰ κοράσια κενόδοξα στολιζόνται λαμπρότατα καὶ πολυτελέστατα καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ γίνωσι βασίλισσαι! Ἄλλὰ δὲν στοχάζονται, ὅτι ἡ πολυτέλεια τῶν ἐνδυμάτων των φέρει δύο κακὰ εἰς αὐτὰ· πρῶτον τὴν πτώχευσιν τῶν γονέων των διὰ τὰ πολλὰ ἀναλώματα καὶ δεύτερον τὴν πρὸς φρονίμοις ἀνθρώποις κακὴν ὑπόληψίν των. Ἡ δὲ Ἐσθήρ, ὅχι μόνον δὲν ἐφάντασθη ποτὲ τοιαύτην εὐτυχίαν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν ἐφρόντισεν ἐπὶ ζωῆς τῆς περὶ καλλωπισμοῦ καὶ πολυτελείας ἐνδυμάτων. Καὶ ὁμοῦς εὖρε χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως πρὸς πάσας τὰς λοιπὰς ἐν Σούσοις παρθένους. Ἡ ἀθώτης αὐτῆς καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη ἔλαβε τὸ ἀριστεῖον, διότι ὁ βασιλεὺς τὴν ἔκλεξε εἰς βασίλισσαν ἀντὶ τῆς Ἀστὶν καὶ ἐπέθηκεν ὁ ἴδιος τὸ βασιλικὸν διαδῆμα ἐπὶ τῆς φρονίμου κεφαλῆς τῆς.

Οὕτω καὶ ἐδῶ ἡ μὲν ὑπερηφάνεια ἐταπεινώθη, ἡ δὲ ταπεινοφροσύνη ὑψώθη· «ὅτι Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσει, ταπεινοὺς δὲ δίδωσι χάριν.»

Εἰς τιμὴν τῆς Ἐσθήρ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς γεῦμα λαμπρὸν εἰς ἔλους τοὺς μεγιστάνας τῆς βασιλείας του· ἐχάρισε τὸν φόρον ἐνός ἔτους εἰς ἔλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του· ἐμοίρασε δῶρα μετὰ ὅπως βασιλικὴν μεγαλοψυχίαν. Ὅτι δὲ ἔφερε μεγίστην τιμὴν εἰς τὴν Ἐσθήρ, ἦτον, ὅτι ἔλαί αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς αὐτὴν τιμαὶ δὲν τὴν ἔκαμαν παντάπασιν ὑπερήφανον. Ὑπήκουεν ὡς βασίλισσα εἰς τὸν Μαρδοχαῖον τόσον προθύμως, καθὼς καὶ εἰς τὸν καιρὸν, ὅποτε ἀνετρέφετο εἰς τὸν οἶκόν του ὡς μικρὸν ἔτι κοράσιον.

Ὁ Μαρδοχαῖος ἤρχετο συχνάκις εἰς τὴν πύλιν τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, διὰ νὰ πληροφορηθῆται πῶς ἔχει ἡ Ἐσθήρ. Ἐκεῖ ἤκουσε μίαν φορὰν δύο βασιλικούς σωματοφύλακας, οἵτινες συνέφωνον μεταξὺ των, πῶς νὰ φονεύσωσι τὸν βασιλέα. Τοῦτο ὁ Μαρδοχαῖος, ὡς πιστὸς ὑπῆκος, ἔκρινεν εὐλογον νὰ γνωστοποιηθῆ, καὶ τὸ ἐφάνερωσεν εἰς τὴν βασίλισσαν· αὕτη δὲ πάλιν εἰς τὸν βασιλέα. Ἀπ' οὗ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐξετάσθη, ἐπληροφόρηθησαν, ὅτι ἔχεται ἀληθείας. Ἀμέσως ἐκρεμίσθησαν καὶ οἱ δύο σωματοφύλα-

Τότε ὁ Ἀμάν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς βασιλίσσης... καὶ ἀνηγαλίσθη τὰ γόνατά τῆς. (σελ. 160).

τὸ πρόσωπον, διὰ νὰ μὴ τὸν γνωρίσῃ κανεὶς. Τόσον ἦτο πλήρης ἀγανακτήσεως, ἐντροπῆς καὶ ἀδυναμίας!

Ὅλα ταῦτα παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ ἐπέλθωσιν ἐπὶ τὸν Ἄμάν, διὰ νὰ παιδεύῃ τὴν ὑψηλοφροσύνην του! Καὶ τοιούτῳ τρόπῳ παιδεύει καὶ σὴν σήμερον ἀκόμη ὁ Θεὸς πᾶσαν κακίαν καὶ μοχλοθρίαν! Τοιαύτας τοῦ Θεοῦ παραδόξους, καὶ συγχρόνως ὁμῶς τόσον φυσικὰς διατάξεις, δυνάμεθα νὰ παρατηρῶμεν συχνάκις ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ. Μάλιστα ὁ Θεὸς διέταξε ἐπιτήδεις τὴν γενικὴν τῆς φύσεως φορὰν οὕτως, ὥστε πᾶς ἄνθρωπος μοχλοθρὸς νὰ εὐρίσκη ἀναγκαιῶς τὴν τιμωρίαν του ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἀντίθετον ἐκείνου, τὸ ὅποιον αὐτὸς θηρεύει. Ὁ ὑπερήφανος π. χ. ζητεῖ τιμὴν, καὶ εὐρίσκει ἀτιμίαν. Ὁ φιλόφρονος ζῆ ἐν τῷ μέσῳ τῶν θησαυρῶν του, ὡς ἐν ἐκούσιᾳ πενίᾳ. Ὁ ἀτελήτης ζητεῖ ἡδονάς, καὶ εὐρίσκει πόνους καὶ ἀρρωστίας. Ὁ φθονερός ἐπιθυμεῖ νὰ ταράξῃ τὴν ξένην εὐτυχίαν, καὶ φαρμακεύει δι' αὐτοῦ ὁ ἴδιος πᾶσαν τῆς ζωῆς του χαρὰν. Ὁ ἀσελγὴς στερεῖται πάσης ἀπολαύσεως ἕνεκεν τῆς διερχομένης υγείας καὶ περιουσίας του. Ὁ ὀργίλος ἐπισύρει εἰς ἑαυτὸν σμῆνος νέων ἐξυβρίσεων, θέλων νὰ τιμωρήσῃ ἀδικημά τι μικρόν. Ὁ δεινὸς διπλασιάζει ἑαυτῷ πάντοτε τὸν κόπον διὰ τὴν ἀταξίαν καὶ ἀνηρίαν του καὶ ἀναγκάζεται εἰς τὸ τέλος ὑπὸ σιδηρᾶς ἐνδείας εἰς σκληροτάτας ἐργασίας. Τοιούτῳ τρόπῳ, διὰ νὰ λαλήσῃ παραβολικῶς, ἔχει πᾶν ἡθικὸν φάρμακον τὸ ἀντιφάρμακόν του. Τοιαῦτα μέτρα ἔλαβεν ὁ Θεὸς εἰς ὅλην τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, διὰ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους γενναίους καὶ ἀγαθοὺς.

Ὁ Ἄμάν, φθάσας εἰς τὴν οἰκίαν του, μόλις ἤρχισε νὰ δεινολογῇ εἰς τὴν σύζυγον καὶ τοὺς φίλους του ὅτι τῷ συνέβη, καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ βασιλικοὶ ὑπηρετικῆ, ἀναγκάζοντες αὐτὸν νὰ σπεύσῃ ὅσον τάχιστα εἰς τὸ γεῦμα τῆς βασιλείας. Ἀμέσως ἔδραμεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ συνώδευσε τὸν βασιλέα εἰς τὸ ἀνακτορικὸν ἐστιατόριον τῆς βασιλείας. Ὁ δὲ ἀναξ, τὸν ὅποιον εἶχε καταστήσει ὁ οἶνος πολλῷ φαιδρῶν καὶ εὐθυμῶν, εἶπεν ἐπὶ τραπέζης «Ἐσθῆρ! Εἰπέ μοι πᾶσαν τὴν αἰτίαν σου, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ σοὶ τὸ ἐκτελέσω. Τί θέλεις νὰ σοὶ κάμω;» Καὶ συγχρόνως ἐπαπέλασε πάλιν τὴν διαβεβαίωσιν. «Ἐν καὶ τὸ ἥμισυ τῆς βασιλείας μου ζητήσῃς, θέλω σοὶ τὸ δώσειν.» Ἡ δὲ Ἐσθῆρ ἀπεκρίθη «Ἄν εὐρὸν χάριν ἐνώπιόν σου, βασιλεῦ! καὶ ἦνε ὡσαύτως ὀρισμός σου, τότε χάρισται παρακαλῶ εἰς ἐμὲ τὴν ζωὴν, φείσαι δὲ καὶ τοῦ ἔθνους μου ὑπὲρ ὃ ἂν ἐκετεύω· διότι ἐπωλήθημεν ἐγώ τε καὶ ἡ φυλὴ μου πᾶσα. Ἀπεράσισται νὰ μᾶς καταπατήσῃς, νὰ μᾶς πνέξῃς, καὶ νὰ μᾶς ἐξαλείψῃς ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Εἶθε νὰ ἐπωλούμεθα τουλάχιστον ὡς δούλοι καὶ δούλαι εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἡ ἀθλιότης ἡμῶν τότε ἤθελεν εἶσθαι ὑποφερτὴ. Εἰς τὸν ἀνδραποδιζόμενον οὐδὲν ἄλλο ἤθελον πράττειν, εἰμὴ νὰ στεναχθῶ καὶ νὰ σιωπῶ. Οὕτως ὁμῶς ἔχομεν ἕνα ἐχθρόν, τοῦ ὁποίου ἡ σκληρότης δύναιται νὰ ἀρανίσῃ καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ βασιλέως. Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπε· «Τίς εἶνε οὗτος; Ποῖος ἔχει τὴν τόλμην νὰ πράξῃ τοῦτο;» Ἡ δὲ Ἐσθῆρ εἶπεν «Ὁ Ἄμάν εἶνε. Αὐτὸς εἶνε ἐχθρὸς ἡμῶν χαλεπὸς καὶ ἀνείπαλος.» Ἀνεκάλυφθη λοιπὸν διὰ τῆς διηγέσεως ταύτης, ὅτι καὶ ἡ Ἐσθῆρ αὐτὴ εἶνε ἐξ Ἰουδαίων, τοὺς ὁποίους ἠθέλη-

σεν ὁ Ἄμάν νὰ ἐξαλείψῃ. Ἐπὶ τούτοις ἐτρόμαξε τόσον ὁ Ἄμάν ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείας. Ὁ δὲ ἀναξ ἀνεπήδησεν ἀμέσως ἀπὸ τῆς τραπέζης, πνέων ὀλωσ θυμὸν καὶ ἀπήλθεν εἰς τὸν κῆπον. Τότε ὁ Ἄμάν ἔπτεν εἰς τοὺς πόδας τῆς βασιλείας καὶ τὴν παρακάλεσε θερμῶς νὰ τοῦ σώσῃ τὴν ζωὴν. Ἐλησμονήσθη δὲ ἐξ ἀπελπίστας καὶ τὸ χρεωστούμενον εἰς τὴν βασιλίαν σέβας καὶ ἐνηγκαλιόθη τὰ γόνατά της. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐπέστρεψε καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν κῆπον καὶ εἶδε τοῦτο, διὰ τὸ ὅποιον ἐξαρχωθεὶς ἔτι μᾶλλον, ἔνευσε καὶ ἐδέθησαν ἀμέσως οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἄμάν, ὡς τῶν δυστυχῶν κακούργων, καὶ τὸν ἐξέδραμον ἔξω. Εἰς δὲ τῶν βασιλικῶν ὑπηρετῶν εἶπεν «Εἰς τὴν αὐλήν τοῦ Ἄμάν εἶνε ἐμπρηγμένη κρεμάθρα πεντήκοντα πηχῶν τὸ ὕψος, τὴν ὅποιαν αὐτὸς ἔστησε διὰ τὸν Μαρδοχαίου, ὅστις ἔσωσε τὴν ζωὴν τοῦ βασιλέως.» Καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπε «Κρεμασθήτω ὁ Ἄμάν ἐπ' αὐτῆς.» Καὶ οὕτως ἐκρεμάσθη ὁ Ἄμάν κατὰ θέσιν μοίραν ἀπὸ τῆς αὐτῆς κρεμάθρας, τὴν ὅποιαν ἀνύψωσεν αὐτὸς διὰ τὸν Μαρδοχαίου καὶ οὕτως ἀντεμείφθη ἀξίως καθ' ἃ ἔπραξεν.

Ὁ δὲ Μαρδοχαίος προήχθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἄμάν καὶ ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν σερραγίδα τοῦ δαυταίου, τὴν ὅποιαν ἀγῆρσεν ἀπ' ἐκείνου, καὶ ἀνεκάλυψεν ἐν ταύτῳ τὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπάνθρωπον διαταγήν, ὅτινες ἐώρτασαν παρυσθὺς χαρμύσσων καὶ εὐχαριστήριον ἑρτην τῆς σωτηρίας των.

(Ἀπάνθηγμα τῶν Ἱερῶν Γραφῶν).

Ο ΣΥΡΜΟΣ «ΔΟΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.»

Αἱ μεγαλοπόλαις τῆς τε μεσαιῆς καὶ δυτικῆς Εὐρώπης ἀποδίδουσι συνήθως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1866 πρὸς πάντας τοὺς συμρούς τὴν δημοτικὴν πρωτανυμίαν τῆς συγγραφῆς γαλλιστὶ τὸ «*Perle Funaikien*» ὑπὸ γυναικός (des Femmes par une femme), ἥτοι τῆς Δόρας Ἰστριάδος. Ἡ ἐφημερίς Bazar τοῦ Βερολίνου, ἣν πλείστα κυρία ἀναγινώσκουσιν ἐν Γερμανίᾳ, ἐξέδρασε τὸ εἰκόνιον (Figurino) ἐσοῦτος «Δόρα Ἰστριάς» ἐπικαλουμένης. Τὰ εἰκονογράφικὰ Νέα τοῦ Λονδίνου («*Illustrated London News*») ἐφημερίς ἦς τὰ ἀντίτυπα συμποσύνται εἰς περίπου 170000, εἰκονογράφησε χάριν τῶν κυριῶν τῶν ἀμαζωνικῶν ἐσοῦτα «Δόρα Ἰστριάς.» Ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Βρυξέλλαις αἱ ἐφημερίδες Le Monde Illustré, La Gazette Rose, le Nord καὶ πλείστα ἄλλα πολλάκις ἀνέφερον περὶ τοῦ «*συρμού* Δόρα Ἰστριάς.» Ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις φύλλοις τῆς Gazette Rose τῆς ὑποκομῆσεως Ραννεβίλλης, ἀνευρίσκωμεν νέον συρμὸν «Δόρα Ἰστριάς,» ὃν καὶ περιγράφωμεν.

«Τὴν στολὴν Δόρα Ἰστριάς μεγάλως ἐκτιμᾷ ἡ ὠραία ἡγεμονίς Κολττόφρ Μασσάσκου, ὁ υπογραμμὸς οὗτος τῆς κομμώσεως. Σχηματίζεται δὲ δι' ἐνὸς ἐπενδύτου Πολωνικοῦ (rounise), συνδεομένου ἐμπροσθεν κατὰ τὸν Οὐγγρικὸν τρόπον δι' ἐλαστικῶν κομβίων μετὰ τῶν καταλλήλων σιρρητίων. Ὁ Πολωνικὸς οὗτος, κλειστὸς καθ' ὅλον τὸ μήκος, ἀνυψοῦται ὅπως περὶ τὰ ἰσχία, ἀναδεικνύων τὸ ἀνάστροφον αὐτοῦ μέρος ἐκ καστανόχρου βελούδου προσομοίου μὲ τὸ ἐσωρούστανον τῆς στολῆς καὶ περιεκοσμημένου δι' ἐπιδέσμον ἐκ κυανῆς ἀργυροσίπλου ἀλωπεκῆς, συναρμολογημένης πρὸς τὸ φαῖον ἐριού. Τὸ δὲ ἐκ καστανόχρου βελούδου ἐσωρούστανον ἐπικοσμεῖται διὰ πυκνῶν ἀλλεπαλλήλων πτυχῶν.» (α).

(α) Ταῦτα ἐξελληνίσσαμεν ἀπὸ τινος Εὐρωπαϊκῆς ἐφημερίδος χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, οὐχὶ ἵνα συστήσωμεν τὸν συρμὸν, ἀλλ' ἵνα δείξωμεν ὅποιαν ὑπόληψιν γράφει ἡ κ. Δόρα Ἰστριάς ἐν Εὐρώπῃ.